

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA: DEBRECEN, JÓZSEF KIRALYI HERCEG-UTCA 1. TELEFONSZÁMOK: 7-89. SZ. (SZERKESZTŐSÉG), 7-88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ARAK: HAVONTA 3 P, NEGYED-ÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ. KÜLFÖLDRE: A FENTI DÍJAK KÉTSZERESÉ. EGYES SZÁM 16 FILLÉR, VASARNAP 24 FILLÉR.

16 OLDAL

VI. ÉVFOLYAM, 189. SZÁM.
1929 AUGUSZTUS 23. PÉNTEK.

16 FILLÉR

A külsőségek nagyvárosiassá fejlesztése

Az utóbbi időben sok szó és írás esett Debrecen város külsőségeinek ügyeiről. Részben az ellenzéki felszólalásokból kifolyólag, részben pedig azért, mert a város vezetősége a külsőségek városias-sá fejlesztése végett hatalmas programot tűzött ki céljául.

Valóban elérkezett az ideje, hogy a külsőségek is rendezés alá kerüljenek, a kultúra és közegészségügyi intézményekben részesüljenek, mert valóban nagyon is rendezetlenek és hiányában vannak az említett kívánalmaknak.

De hát ki, vagy mi az oka annak, hogy a nagkiterjedésű külsőségek ilyen rendezetlen fejlődést mutatnak?

Többben ma is, sőt régebben jó magam is, azt a nézetet vallottam, hogy a város vezetősége (értvéen alatta a régebbi város vezetőséget) az oka a rendezetlenségnek, mert nem törődött velük idejében és hagyta, hogy szabálytalanul fejlődjenek.

Hogy a régebbi város vezetőség keveset törődött a betelepített kertsekkel, az tény dolog. Azonban, ha jól meggondoljuk, abban az időben még Debrecennek a belső része is olyan állapotban volt, amely sok kívánni valót hagyott hátra és elsősorban a belvárost kellett teljesen városias és pedig nagyvárosiassá tenni és csak ennek megtörténte után lehetett szó és cselekvés a külsőség részére.

Hiszen nem mondom, hogy nem volt egy kis maradiság, konzervativizmus abban, ahogy ezelőtt a város vezetősége részéről a külsőségeket kezelték. Hála Istennek azok az idők elmúltak. Ezidőszert a debreceni városházán olyan kormányzó kezek vezeték ennek a városnak ügyeit, akik teljesen megértik és mérlegelik a kisemberek vagyis a külsőségi lakosság kívánalmait. A mai város vezetősége tudatában van annak, hogy nem elég az Debrecennek nagyvárosiassá fejlesztésére, ha csak a belváros mutat konszolidált állapotot, ellenben a külsőség a falunál is szánalmasabb helyzetben van. Nem, a külsőséget parallel kell fejleszteni, hogy a belső nagy Debrecennel harmóniába jöjjön.

Mikor e sorokat papírra vetem, előttem fekszik az 5437-929. VIII. számú polgármesteri határozat. — Ebben a határozatban az van, ami az ujságokban is megjelent, hogy a Homokkerten levő Budai Ézsaiás, Szabó Kálmán, Monostor pályi ut, Bánfi, Bujdosó, Domahidi, Hungária, Lónyai és Óvoda utcák gyalogjáróját a város kibarkoltatja és Hegyi Mihályné utcán új kutat furat.

Pestiesen szólván: Te jó Isten! ha ezelőtt 20 esztendővel a Homok kertnek csak egyetlen egy uccájára terjesztette volna ki az akkori

városvezetőség a kövezési programot, nagyon megelégedtünk volna azzal is, mint ahogy most is nagy örömmel regisztráljuk a fenti programot. Tudatában vagyunk annak is, hogy mindezek máról-holnapra nem történhetnek meg. Azonban egyelőre megelé-

szünk a Szabó Kálmán ucca kikövezésével.

A külsőségi lakosságnak az a teendője, hogy legyen bizalommal a város vezetősége iránt, mert a bizalmatlanság egyenetlenséget szül, amely pedig káros hatású. — Nyugodjunk meg abban, hogy ez-

időszert a külsőségek ügye jó kezében van lefektetve és hogy nekünk támogatásunkkal segítségére kell lennünk, mert ha nem támogatjuk a város vezetőségét munkájában, csak ránk nézve lesz káros.

Kövér Gyula.

Ot világrészből jöttek magyarok Budapestre

Megkezdődött a Magyarok Világkongresszusa. — Horthy kormányzó üzenete a külföldi magyarokhoz: ne tekintsek magukat a magyarság ezeréves fájáról lehullt leveleknek.

Budapest, aug. 22. A Magyarok Világkongresszusa, amelyre a világ minden részéből több száz magyar érkezett Budapestre, csütörtökön délelőtt nyílt meg ünnepélyes külsőségek között.

Reggel nyolc órakor valamennyi felekezet templomában ünnepi istentiszteletet tartottak.

Délelőtt 10 órakor a Nemzeti Múzeum kertjében tüzték ki a világgongresszus ünnepélyes megnyitó gyűlését. A Nemzeti Múzeum oszlopcsarnokát zászlódiszbe öltöztették. Fél tizkor már százával állottak az emberek a múzeum kertjében és a környéken. Háromnegyed tíz óra tájban érkeztek meg

a külföldi magyarok feketébe öltözött csoportjai s tíz óra előtt néhány perccel a világgongresszus elnöksége.

Közel ezer főnyi nézőközönség, külföldi magyarok százai, fehér ruhás magyar leányok, cserkészek helyezkedtek el a múzeum lépcsőzetén, de kinn az uccán is nagy tömeg áll.

Négy hatalmas megafont szereltek fel a Nemzeti Múzeum épületére,

hogy mindenütt hallani lehessen a beszédek.

Báró Perényi Zsigmond pontban 10 órakor nyitja meg a kongresszust: — Hogyha a messe idegenbe elszakadt gyermekek, — mondotta — akik ott otthont és családot alapítottak, visszajönnek az édesanyához a szülői házhoz,

megkülönböztetés nélkül mind nyájukat — még a tékozló gyermeket is — tárt karokkal, meleg szeretettel fogadják.

— Így fogadjunk mi is Benneteket: Ti haza jöttetek és mi megnyitjuk házuk kapuit, megnyitjuk sziveinket, ahol Benneteket be fogadjunk, mint édestestvéreket. Hiszen ti a magyar népesaládnak vgytok gyermekei, nem tékozló fiúk, hanem olyan családtagok, akik nehéz akadályok között, elhagyatva, ezer akadályt leküzdve, ke mény munkával becsületet, dicsőséget szereztek a magyar névnek.

A megnyitó beszéd után Perényi indítvánvára

táviratban üdvözölte a kongresszus gróf Apponyi Albertet, lord Rothermeret és Mussolini-t.

A jegyző felolvasta az üdvözlő táviratok szövegét, majd sorra lép nek az emelvényre a különböző országok magyar delegátusai, hogy néhány szóban köszönték a kongresszust.

Elsőnek Tarnóczy Árpád (Akrom) üdvözli a kongresszust az amerikai magyarság nevében:

— Több mint egymillió amerikai magyar üdvözlét tolmácsolom. Az amerikai magyarság már a buffalói nemzetgyűlésen kifezésre juttatta, hogy

a magyar küzdelemben politikai és felekezeti különbséget nem ismer.

Ezt hangsúlyozom én is, amikor üdvözölöm a kongresszust.

Dr. Stamberger Pál, a London University College tanára az angliai magyarság üdvözlét tolmácsolja. Hadady Kovács Sándor

40.000 argentinai magyar nevében üdvözli a kongresszust,

Lefkovies Lajos (Sidney) az ausztráliai magyarok üdvözlét tolmácsolja.

— Az ötödik világrészből, — Ausztráliából hozok üdvözlét

minden magyarnak. Mi, ott Ausztráliában el vagyunk készülve arra, ha hiv a haza, életünkkel és vérünkkel védjük meg.

Révy Ferenc dr. ny. államtitkár, a bécsi Magyar Szövetség elnöke, az Ausztriában élő magyarok nevében mondott néhányszavas beszédet, majd Erdős Izsák, a Szófia Magyar Egylet elnöke, a bulgáriai magyarok nevében beszélt. — König András a chilei magyarok üdvözlét tolmácsolja, Csekey István dr. egyetemi tanár pedig az Esztorozságban élő magyar konfiteriák nevében beszél. Utána egy zsakettes, sötétbarnára sült fiatalember lép az emelvény elé: Magurányi Jenő dr., aki Cairaól jött a budapesti világgongresszusra és tisztá magyarsággal ezeket mondotta.

— A fáraók országából, az örök nap hazájából hozok üdvözlét a maroknyi magyarságnak,

akik közül jutott egynéhány még Egyiptomba is. él közülük sok a Nilus partján szétszórva. — Mi, egyiptomi magyarok azt kívánjuk — legyen ez a gyűlés komoly intő szó a világ lelkiismeretéhez.

Az egyiptomi delegátus után egy zöldinges munkásember lép az emelvényre. Heblík Ernőnek hívják és a párizsi magyar munkásküldöttség tagja.

Néhány társával kerékpáron indult el két héttel ezelőtt Párizsból, hogy a kongresszuson résztvegyen.

Ezeket mondja:

— Eljöttünk ide hétheti kerékpárturával. Üdvözljük a kongresszust mi, kérgeskezű, melegszívű, Franciaországban élő magyar munkások. Isten áldását kérjük a kongresszus munkájára.

Dr Entz Géza, a Németalföldi Magyar Diákegyesület elnöke, a Hollandiában élő magyarok üdvözlét tolmácsolja, utána

egy fiatal hölgy következik:

Görgy Franciska a kanadai magyarság képviselőtében.

Ezután Ivancsis József a berlini és drezdai magyarok, Horvath Elemér a müncheni magyarok, Kovács Gyula pedig az Olaszországban élő magyarok nevében üdvözli a kongresszust, végül Ledermann László dr egyetemi tanár a Svábjában élő magyarság és Marmorstein Zsigmond (Stockholm) a svédországi magyarok üdvözlét tolmácsolja.

A külföldi delegátusok üdvözlő beszédei után a jegyző felolvassa mindazoknak az intézményeknek és egyesületeknek a neveit, amelyek üdvözölték a kongresszust.

A jegyző elmondja ezután, hogy 746 külföldi tag van jelen a külföldi kongresszuson és összesen 150 különböző intézmény és egyesület képviseltette magát.

Ezzel az ünnepélyes megnyitó gyűlés véget ért. A gyűlés külföldi magyarjai a Nemzeti Múzeumból 150 autótaxi a Várba vonultak, ahol Horthy Miklós kormányzót keresték fel, hogy tolmácsolják előtte a külföldi magyarság üdvözlét.

A külföldi magyarok tisztelgése a kiományszónál.

Végig azon az útvonalon, melyen a Múzeum-kertből a Várig haladt el a külföldi magyarok autótáborára, a járó-kelők tömött, hosszú sorokban, kíváncsian nézték a világkongresszus tagjainak felvonulását. A mikor az autók a Hunyadi János utra értek, éppen akkor haladt el mellettük a kormányzó autómobilja. A kormányzó ugyanis autón jött be a Várba és egyidőben érkezett a külföldi magyarokkal a Hunyadi János utra.

A királyi vár előtt, a vaskapunál gyülekeztek a világkongresszus tagjai, innen bevezették őket a királyi palota márványtermébe, ahol fényképfelvételt készítettek róluk.

Pontban háromnegyed 1 órakor a

Szent István terembe vonultak át a külföldi magyarok és néhány perces várakozás után a terembe lépett a kormányzó, szárnysegéde, a testőrség parancsnoka, valamint Vértessy Sándor dr., kabinetirodai főnök kíséretében. A küldöttség tagjai hangos éljenzessel fogadták a kormányzót. Majd előlépett Jósika Herceg Imre dr. és üdvözölte Magyarországi kormányzóját.

— A gyermekeinek édesanyja iránt érzett szeretetével jöttünk el mindnyájan az első magyar világkongresszusra, — mondotta, — hogy itt megépítsük annak a háznak az alapját, amelyben Magyarország reménye és feltámadása lakik.

Harsány éljenzés fogadta az üdvözlő-beszédet és a zászlók mélyen hajoltak a kormányzó tiszteletére.

Tobler János a külföldi magyarok támogatását sürgette. Kölesönt kell folyósítani nekik; a magyar kormány segítse elő nemzetközi tanácskozások kezdeményezésével a szociális védő törvényeknek a kölcsönösség alapján levő érvényesítését.

Molnár Emma (Kuba) több magyar konzulátust kíván Délamerikába.

László János (München) azt kívánja, hogy a külföldön élő magyarok a társadalombiztosító intézetekhez bekapcsolódhassanak és igénybe vehessék a vendég ország biztosítási intézményeit.

Gróf Apponyi Antal a kivándoroltaknak az anyaország gazdasági fejlődéséről való hatásáról szólt.

Dr. König András (Chille) javasolja, hogy Chille és Peru részére követeket küldjön Magyarország, végül azt kérte, hogy azok a külföldi magyarok, akik elvesztették állampolgárságukat, azt, ha kívánják, visszkaphassák.

Dr. Glósz Imre (Brüsszel) a kivándoroltakat védő iroda felállítását kívánja Franciaországban. Ezzel a kérdéssel az elnök fog foglalkozni.

Meg kell őrizni a magyar nyelvet.

Budapest, aug. 21. A magyarok világkongresszusa kulturális szakosztályának első ülése ma délután volt a Magyar Tudományos Akadémia kis termében.

Lukács György megnyitó szavai után Weszely Ödön, egyetemi tanár arról beszélt, hogy a külföldi magyaroknak ápolni kell a kapcsolatot a magyar kultúrával. Alakuljanak kulturális egyesületek, amelyek a kapcsolatot állandóan fenntartják a szülő hazával. Kell egy kulturális központ, amely állandó összeköttetésben van a külföldi kulturális egyesületekkel, ahova a külföldi magyarok fordulhatnak tanácsokért.

A budapesti rádió kedvenc szórakozása az északafrikai és egyiptomi műveit közönségnek

Budapest, aug. 21. A magyarok világkongresszusa idegen forgalmi alosztálya Ripka Ferenc elnökletével a városházán ülést tartott. A főpolgármester elnöki megnyitójában kiemelte, hogy az idegen forgalmi tanács volt szülőanyja a kongresszusnak. Határozati javaslatot terjeszt elő, amely szerint az a fontos, hogy a magyar élet és magyar föld ismerete oda is eljusson, ahol nem ismerik. Előadás-sorozatot tervezünk, amely vetített képekkel ismerteti a magyar népet és a tájakat. A magyarok világszövetségének útján fogják az előadásokat rendezni. Idegenforgalmi osztályt létesítünk és ezzel külföldi barátainkat is bevonjuk.

Dr. Dalmady Zoltán azt hirdette, hogy Trianon megfosztott bennünket minden természeti kincsétől. Most azonban látjuk, hogy olyan furdók és üdülőlhelyek állanak rendelkezésünkre, melyeket ki lehet használni.

Magurány Jenő előadja, hogy az egyiptomi magyar kolóniát sikerült térképekkel felvilágosítani Magyarországot mostani helyzetéről és minden áldozat árán is sokan jöttek ezen az alapon Magyarországra. A rádiót is be kell állítani a magyar propaganda szolgálatába. A budapesti új adóállomás műsora Észak-Afrika és a sötét Egyiptom művelt közönségének kedves szórakozása.

Egyiptomban mindenki eigányzenét hallgat.

Ripka Ferenc főpolgármester azzal zárta be az ülést, hogy minden külföldi magyar menjen haza az új hazába és legyen lelkes agitátora a magyar hazának és az idegen forgalomnak.

VASUTI SZERENCSETLENSÉG AUSZTRIABAN NEGY HALÓTAL.

Bécs, aug. 21. A Schwarzah St. Veit és Moifa állomások között történt vasuti összeütközés következtében meghalt négy utas, névszerint a következők: Wolff ügyvéd Scharlottenburgból, Rabe Gusztáv, Wagner Ida és Wienerfeld Janka. A súlyos sebesültek személyazonosságát nem lehet megállapítani.

A kormányzó beszéde

Horthy Miklós kormányzó megvárta az ováció esillapultát és a következő szavakat intézte a külföldi magyarsághoz:

— Szívvel köszönöm az elhangzott üdvözlő szavakat s köszönöm a világ minden tájékáról összegyűlt magyar véreinket, akik ide sereglettek, hogy bizonyosságot tegyenek szülőföldjükkel szemben élő ragaszkodásuk erejéről és hogy magukkal vigyék azoknak is, akik nem jöhettek el, az egész magyar nemzet meleg üdvözlését.

— Örizzék meg továbbra is ezt a szép ragaszkodást fajukhoz és régi emlékeikhez. Érezzék át a jövőben is az évszázadok hosszú során át megizmosodott magyar kultúra szép ségét és erejét, hogy itt is, ahol új otthon találtak.

hirdetői lehessenek a kultúra nemes veretének.

— De a magyar anyaföld, amelyet most meglátogatnak, nemcsak a szülőföld kedves emlékeinek letéteményese,

nemcsak a közös magyar kultúra bölcsője és hordozója, hanem egyúttal kiapadhatatlan erőforrása a magyar faji értékeknek.

— A magyar nemzet, amely kivételesen gazdag tehetségekben és érényekben, abban látja igazi hivatását, hogy faji értékeit szabadon fejleszthesse és az emberiség közkinésévé tehesse.

Külföldre szakadt véreinknek igyekeznünk kell, hogy új környezetükben élő példái legyenek a magyar faj kiváló tulajdonságainak és becsületet szerezzenek a magyar népek, mert így járulhatnak hozzá leginkább a magyarság ügyére kedvező közvélemény megteremtéséhez, amire égető szükségünk van.

— Azt üzenem a külföld magyarjainak, hogy ne tekintsek magukat a magyarság ezer éves fájáról lehullott leveleknek, amelyeket messze sodort a szél, hanem legyenek fajuknak csupán más talajra átültetett friss hajtásai, akiket a közös emlékek és a magyar kultúra erős gyökérszála fűznek ehhez a régi hazához, amely ma inkább, mint valaha, számít a hozzá ragaszkodók felvilágosító és támogató munkájára.

Az utolsó szavaknál percekig zúgott az éljenzés és taps. A beszéd után a kormányzó szívélyesen üdvözölte Perényi Zsigmond bárót és Ripka Ferenc főpolgármestert, a kongresszus elnökeit, majd közvetlen beszélgetésbe boesátkozott a külföldi magyarokkal.

Főbbek között megszólításával tette ki azt a három párisi magyar munkást, akik társaságos utazás után

— kerékpáron érkeztek Budapestre, a kongresszusra.

A cerele után a kormányzó visszavonult és távozásakor ismételtén ültették Magyarországi államfőjét.

Vass József miniszternél.

A kormányzói fogadtatás után a külföldi magyarok a népjóléti miniszterium új palotájában Vass József helyettes miniszterelnököt keresték fel.

A világkongresszusnak a kormányzói kihallgatásról érkező tagjai zsufolóság megtöltötték a népjóléti miniszterium empire stílusú tanácstermét. A helyettes miniszterelnököt, aki Walkó külügyminiszter társaságában fogadta a küldöttséget, Révész Tibor, a Párisi Magyar Egyesület orvosa üdvözölte. — Vass miniszter az üdvözlésre a többi között a következőkben válaszolt:

— Eleven illusztrációi vagytok ti a haza fogalmának. A haza és a fajiság ugyanis messze túlmúlik az erőszakosan, vagy akár történelmileg megvont határokon. A nemzet erő, a fajiság erő és

a hazára való emlékezés irtó-zatos nagy erő.

és ezt az erőt ünnepezzük mi most, nyolc milliónyi magyar idehaza és ti, akik szétszórtságokban is megmaradtatok magyaroknak. Nem vagyunk többé harcra kész, kard nines a kezünkben, de kezünkben van egy erősebb kard, az igazság kardja.

A népek sorsa nem a csatateremen dől el,

ezt a sorsot magasabb helyről intézik.

A külföldi magyarok kívánságai.

A magyarok világkongresszusának szociális szakosztályi ülésén Luber Endre elnökölt.

MA ÉS MINDENNAP

legelőnyösebben vásárolhat

Pálffyánál, Kossuth-u. 7.

Eszenyi-féle jégben hűtött fajdinnye Kossuthi uccán egyedül csak Pálffyánál kapható.

Törlesztéses kölcsönöket földbirtokra folyósít.

Mandel Ernő Banküzlet Rt.

Ferenc József út 70.

Félezer lelkipásztor jelenlétében nyílt meg az ORLE miskolci kongresszusa

Csikesz Sándor: Magyarországon igen nehéz helyzetben megállta helyét a kálvinizmus. — Az egyházok számára pénzsegély helyett földet kérnek.

Miskolc, augusztus 22. Az Országos Református Lelkészegek egyesület csütörtökön kezdte meg öt napos gyűlését Miskolcon. Csaknem félezer lelkipásztor jelent meg az ország minden részéből.

Reggel a Kossuth uccai templomban Szabó Imre budapesti lelkész prédikált, istentisztelet után átvonultak a tornacsarnokba, hol Czeglédy Sándor győri lelkész mondotta a megnyitó beszédét. — Utána Janka Károly köszöntötte meleg szavakkal az összegyűlteket.

Miklós Ödön nagycsépai lelkész határozati javaslatot nyújtott be, amelyben kéri, hogy emléktáblát állítsanak a speyeri protestáció megőrkítésére. Felkérte a protestáns irodalmi társaságot, hogy írassa meg Bethlen Gábor tudományos életrajzát. A kongresszus testvéri szeretettel üdvözölte a magyar honi evangélikus lelkészeinek egyesületet. A határozati javaslatokat több más indítvány után elfogadták.

Kevés szünet után megkezdtek a csoport üléseket. A lelkészek és világiak gyűléseiben Csikesz Sándor debreceni egyetemi tanár a többek között ezeket mondotta: Amerika egész polgári alkotmányára a kálvinista gondolkodás szülte. Magyarországon igen nehéz helyzetben megállta helyét a magyar reformáció a kommunizmus alatt és Németországban is megállták helyüket a reformátusok a bolsevizmus kísértésénél. Nem kell szakszervezet, nem kell politikai alakulat, csak vissza kell térni a kálvinista egyházi szervezet lényegére.

— A presbiterek számára az egyház indítsa meg a Presbiterok lapját.

Kocsis József lelkész után Janka csatlakozott Csikesz javaslatához.

Farkas István esperes a belső megújulás szükségességéről beszélt.

Körösi István és Szabó Imre felhívása után Csikesz Sándor előadó záróbeszédében bejelentette, hogy a megindító Országos Presbiteri Ujság szerkesztőjének Szabó Imre budapesti lelkészt kéri fel.

Sütő Kálmán az egyház és a lelkészek sérelmeit ismertette. A konferencia ennél a pontnál hálóját fejezi ki a református egyetemes Konvent iránt, amely anyagi téren a legmeszebbmenően mindent megtesz a lelkészek érdekében. Kérte továbbra is a támogatást. Javaslatot állapítsa meg a konferencia, hogy a múlt évi gyűlés óta az állammal szemben fel-

vetett elintézetlen kérdések orvoslás nélkül maradtak. Ha az állam ezeket a kérdéseket a kért formában nem tudja elintézni, akkor földterületek kiosztását ké-

rik segély helyett az egyházok részére.

Többek hozzászólása után a vita folytatását holnapra halasztották.

Vasárnap délután érkeznek meg Angliából a magyar cserkészek

Elutazásuk előtt táviratilag köszönték meg Rothermere lordnak az áldozat készségét.

Londonból jelentik, hogy a magyar cserkészek ma szálltak hajóra Dowerben és Ostendébe utaztak. Mielőtt elindultak volna táviratilag köszönték meg Rothermere lordnak, hogy lehetővé tette a feledhetetlen angliai utat.

Spencer, az angol cserkészszevetség főtitkára

táviratilag üdvözölte a cserkészeket és velük együtt az egész magyar népet.

A magyar fiúk vasárnap délután három órakor érkeznek Budapestre.

Budapest, aug. 21. Az Angliában tartózkodó magyar cserkészek vasárnap délután 3 órakor érkeznek Budapestre. A vezetőség kéri a szülőket, hogy gondoskodjanak fiaik csomagjának elszállításáról, mivel diszmenetben fognak a városba bevonulni.

A rossz időjárás miatt elhalasztották a Zeppelin tokiói startját

A raktárfülkében egy félig megfúladt potyautasjelöltet találtak.

Tokió, augusztus 22. Programszerűen tegnap kellett volna a Graf Zeppelinnel Japán elhagyása, a startnál azonban a hangárból való vontatás közben az egyik gondola megsérült s ezért elhalasztották az indulást egy nappal. A hibát azonnal rendbehozták s a Graf Zeppelin ma újra startra készen áll. Érdekes, hogy a tegnapi start alkalmával a legszigorubb ellenőrzés dacára is

sikerült ismét egy potyautasjelöltnek a raktárfülkébe osonnia.

Félig megfúladva huzzák ki rej-

tekhelyéről és orvosi kezelés után őt is elérte a potyautasok sorsa: átadták a hatóságoknak.

Tegnap egész nap folytatták a berakodást a léghajóba s szakértők kiszámították, hogy az üzemanyag, a gázemmisség és az élelmiszerek, amelyeket a repülőgép Tokióban felvett,

830.000 dollárba kerülnek. Az összeg egy részét a léghajó postaszolgálatának a díjai fedezik.

Két torpedóromboló már kifutott a tengerre, hogy az időjárásról információkkal szolgáljon a léghajónak, esetleg más módon legyen segítségére a léghajónak. A

A Zeppelin utrakészen. (Egy kellemetlen pillanat a léghajó tartó legénység számára. A Zeppelin kilöveli a felesleges vizet.)

japán lapok hirszolgálatának az ellátására egész csomó postagalambot vittek a fedélzetre,

mert a léghajó rádiókészülékét az első órákban teljesen a meteorológiai szolgálat lebonyolítása foglalja le.

A kormányhoz közelálló köröktől nyert értesülések szerint Japán anyagilag is támogatni kívánja az Európa és Japán közötti Zeppelin utas- és postaforgalom megszervezését.

Tokió, augusztus 22. A Graf Zeppelin japáni időszámítás szerint este 10 órai, közép-európai időszámítás szerint délután 2 órára kitűzött startját elhalasztották az időjárási viszonyok kedvezőtlen kilátása miatt.

AMERIKAI LAPOK A MAGYAR IGAZSÁG MELLETT

Newyork, aug. 21. A Newyork Herald és a Tribna mai számában „Magyarország ragaszkodik a Trianoni revíziójához” címmel három hasábos cikk jelent meg, — mely hangsúlyozza, hogy Magyarország békés uton törekszik a revízió elérésére.

SZEPTEMBER TIZEDIKÉN KEZDIK MEG AZ ANGOL CSAPATOK A RAJNA DÉK KIÜRITÉSÉT.

Wiesbaden, aug. 22. Az angol megszálló csapatok parancsnoka távirati utasítást kapott az angol hadügyminiszteriumtól, amelyben közli, hogy az angol csapatokat kivonják német területről. Az első szállítmány indulásának időpontjaként szeptember tizedikét jelölték meg. A távirat utasítja egyben a főparancsnokot, hogy az első szállítmány után fokozott tempóban gondoskodjon a szállítmányok utnakindításáról.

BOMBA ROBBANT A VILLAMOSKOCISBAN.

Buenos Aires, aug. 22. Rotsairobán egy vilamos kocsi bomba robbant. Az egyik utas és a kocsivezető súlyosan megsebesült. Ugyanis ott már hosszabb idő óta tart a vilamosvasúti sztrájk. A szakszervezetekbe nem tartozó sztrájkterő villamosalkalmazottakat állandóan katonaság védi.

KOMMUNISTA PUCCS KÉSZÜLT GÖRÖGORSZÁGBAN.

Athén, augusztus 22. A görög hatóságok arról értesültek, hogy a kommunisták titkos előkészületeket tesznek arra, hogy szeptember hó elsején zavarokat idézzenek elő. Minden intézkedés megtörtént a rend fenntartására.

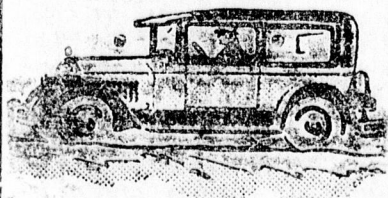
A NÉMET MORZIK NYERTE MEG A NEMZETKÖZI KÖRREPÜLÉST.

Páris, augusztus 22. A nemzetközi körrepülő verseny központi zsűrije ma este megállapította a verseny eredményét és a körrepülés győztese Morzik Frigyes (Németország) a német közlekedési repülőiskola növendéke.

MINISZTERI ELISMERÉS AZ ÖTVEN ÉV ÓTA DOLGOZÓ IPAROSOKNAK.

A kereskedelmi miniszter Balogh Sándor túrkevei szabómesternek és Kovács Kálmán hajdúszoboszlói kötélgyártónak, fél évszázadot meghaladó érdemes ipari tevékenységéért elismerését fejezte ki.

Béautók

Biztosüzemű. Nyitott és csukott, legmodernebb kivitelben, rövidebb és hosszabb turrákra, tulajdonosok saját vezetés mellett. Megrendelhető meggyezés szerint. — Telefon: 14-88. Garage: Széchenyi uca 26. sz.

Több mint 50 kilométernyi gyalogjárdát épített a város még ebben az évben a külsőségeken

A polgármester szemleutja. — Több utcát sürgősen planiroztatnak.

Tudvalevő, hogy dr. Vásáry István polgármester a legnagyobb figyelemmel kíséri a külsőségeken uralkodó állapotokat. Tegnap is nagyobb szemléti tartott Zöld József főjegyző és Vida Szücs Imre főmérnök kíséretében a kertségeken, ahol bejárta azokat az utcákat, melyeken járdák készítését határozták el.

Dr. Vásáry István polgármesternek az volt a szemle alatt az intenciója, hogy ha csak lehet, megtakarításokat érjenek el, ami alatt az értendő, hogy például olyan helyeken nem építenek járdát, ahol felvették ugyan az építést, de emberek jóformán nem is járnak. Ilyen helyek például azok, ahol konyhakertek vannak. Az így elért megtakarítást arra használják fel, hogy oly utcákon építenek járdát, ahol emberek laknak.

Nagyon sokat ér Vásáry polgármester szemleutja a külsőségeknek azért is, mert éppen jókor, eső után járta be az utcákat és így tapasztalatokat szerzett arra vonatkozólag, hogy sok utcát sürgősen planiroztatni kell, mert megáll a víz az utca közepén.

Igy mindjárt a Németh utcán nagy víztösa állta el az utat. Vásáry polgármester Vida Szücs főmérnök felé fordult:

— Jegyezd csak fel ezt az utcát, mert itt intézkedni kell a feltöltés iránt.

Még több ilyen helyet jegyezt fel magának a polgármester maga is, így a Honthy utcán, a Déli-soron, stb.

Szinte kellemes látvány volt a sok rendezetlen utca után a Ruyter utca, amelyet már planiroztak és homokkal feltöltöttek.

A Homok-kertben a Szabó Kálmán utcának azon az oldalán esik a járdát, ahol az iskola és az óvoda van, hogy a gyermekek a rossz időben is száraz uton járhasanak.

Egyébként a közel jövőben bizottság száll majd ki a külsőségi utcákra és így esős idő után felveszik mindazokat a helyeket, ahol az utcákat fel kell tölteni.

— Egyszer csak meg kell kezdeni ezt a munkát is, akár mennyi utca van. — mondta dr. Vásáry István polgármester. — mert hiszen az utcák mindig csak szaporodnak.

Alább közlünk egy kimutatást, hogy hol, melyik utcát és milyen szélességben látják el járdával. Ez a kimutatás csak annyiban változhatik, hogy a járdák összes hossza nem 50 kilométer lesz, hanem több.

A Debrecen sz. kir. város kertségi utcáin 1929. év folyamán létesítendő gyalogjárda burkolat munkáihoz:

1. Dózsegi uton, 1.00 méter szélesség, 1440 négyzetméter terület.
2. Vilmos császár körút, 1.5 méter szélesség, 900 négyzetméter terület.
3. K. Ferenc J. uton, 1.00 méter szélesség, 1100 négyzetméter terület.
4. Széchenyi uton, 1.00 méter szélesség, (5160) 1720 négyzetméter terület.
5. Hajduböszörményi uton, 1.00 méter szélesség, 3600 négyzetméter terület.
6. K. Ferenc József uton, 1.00 méter szélesség, 600 négyzetméter terület.
7. Dózsa utca (Liba-kert), 0.70 méter szélesség, 337 négyzetméter terület.
8. Erdősor utca, 1.00 méter szélesség, 1000 négyzetméter terület.
9. Hadházy utca, 0.70 méter szélesség, 1610 négyzetméter terület.
10. Kassai ut (Hadházi ut), 1.50 méter szélesség, 3600 négyzetméter terület.
11. Sámsoni ut, 0.70 méter szélesség, 847 négyzetméter terület.
12. Temető utca, 0.70 méter szélesség, 490 négyzetméter terület.

12. Huszár Gál utca, 0.70 méter szélesség, 700 négyzetméter terület.
13. Ruyter utca (Rother utca), 0.70 méter szélesség, 735 négyzetméter terület.
14. Onossay utca, 0.70 méter szélesség, 840 négyzetméter terület.
15. Budai Ezsaiás utca, 0.70 méter szélesség, 938 négyzetméter terület.
16. Szabó Kálmán utca, 1.00 méter szélesség, 1160 négyzetméter terület.
17. Monostorpályi ut, 0.70 méter szélesség, 1120 négyzetméter terület.
18. Gróf Leininger utca, 0.70 méter szélesség, 840 négyzetméter terület.
19. Mikepéresi ut, 0.70 méter szélesség, 210 négyzetméter terület.
20. Eprekerti utca, 0.70 méter szélesség, 1001 négyzetméter terület.
21. Ghylynyi utca, 0.70 méter szélesség, 301 négyzetméter terület.
22. Egyvetkert utca, 0.70 méter szélesség, 490 négyzetméter terület.

23. Salétrom utca, 0.70 méter szélesség, 280 négyzetméter terület.
24. István ut, 0.70 méter szélesség, 1554 négyzetméter terület.
25. Kishegyesi ut, 0.70 méter szélesség, 777 négyzetméter terület.
26. Szotyori utca, 0.70 méter szélesség, 602 négyzetméter terület.
27. Pozsonyi utca, 0.70 méter szélesség, 1050 négyzetméter terület.
28. Csigekeleti utca, 0.70 méter szélesség, 700 négyzetméter terület. Összesen 25.402 négyzetméter.
29. Jánossy utca, 0.70 méter szélesség, 637 négyzetméter terület.
30. Millenium-tér, 0.70 méter szélesség, 81 négyzetméter terület.
31. Kinizsi utca, 0.70 méter szélesség, 950 négyzetméter terület.
32. Kisfaludy utca, 0.70 méter szélesség, 280 négyzetméter terület.
33. Mátyás király utca, 0.70 méter szélesség, 609 négyzetméter terület.
34. Gázgyár utca, 0.70 méter szélesség, 805 négyzetméter terület.
35. Balogh Mihály utca, 0.70 méter szélesség, 1099 négyzetméter terület.

36. Szepesi utca, 0.70 méter szélesség, 490 négyzetméter terület. Összesen: 4951 négyzetméter.
37. Létai utca, 0.70 méter szélesség, 1281 négyzetméter terület.
38. Déli-sor, 0.70 méter szélesség, 1015 négyzetméter terület.
39. K. Tóth Kálmán utca, 0.70 méter szélesség, 322 négyzetméter terület.
40. Szoboszlói ut, 1.00 méter szélesség, 1430 négyzetméter terület.
41. Eröss Lajos utca, 0.70 méter szélesség, 315 négyzetméter terület.
42. Huszár utca, 0.70 méter szélesség, 420 négyzetméter terület.
43. Aczél utca, 0.70 méter szélesség, 291 négyzetméter terület.
44. Margit utca, 0.70 méter szélesség, 448 négyzetméter terület. Összesen: 5522 négyzetméter.
45. Hatvan utcai kert, 0.70 méter szélesség, 490 négyzetméter terület.
46. Diófa utca (tégla).
- 46-a. Augusztina szanatorium (salak).
47. Nádor-Andrássy u. (ócska-tégla).
48. Szekfü utca (tégla).
49. Bánffy utca (tégla).
50. Bujdosó utca (tégla).
51. Domahidy utca (tégla).
52. Hungária u. (tégla).
53. Legányi u. (tégla).
54. Lónyai u. (tégla).
55. Óvoda utca (tégla).

Ötcső hitelekkel mozdítják elő Debrecenben a házeépítéseket

Vasárnap délután 3 órakor a Városháza közgyűlési termében tájékoztató előadást tartanak.

A Főnagyság elnöklété alatt működő Országos Építő Rt. dr. Soós igazgató útján beadványt intézett Debrecen városához, melytől támogatást kér abban az akcióban, melynek során az építetni szándékozónak kölcsönt adnak.

Ez a társaság 8 százalékos kamattal ad hitelt az építőknek, még pedig nemcsak az OFB. által házhelyhez jutottak részére, hanem másoknak is. A pénz még második helyre leendő betáblázásra is folyósítható. A kamatok mindig csak a fennmaradó tőke után fizetendők.

A társaság egyelőre csak öt évre adja a hitelt. Az építést a társaság maga végzetli, de a helyiipar igényeinek szemelölt tartásával és egyenlő feltételek esetén mindig a helyiipart részesítik előnyben.

Hasonló természetű építkezéseket végez a társaság Szegeden, a Fodor-telepen, Szombathelyen a Plébánia-telepen, Gyöngyösön, Békéscsabán, s Győrben, Rákospalotán és Újpesten.

Ez az építkezési akció Debrecenben is nagy érdeklődésre tarthat számot, mert hiszen a mai viszonyok között 8 százalékos kamattal előnyösnek mondható.

A város a maga részéről támogatja is az akciót, annyiban, hogy átengedi a Városháza dísztermét vasárnap délután 3 órára, amikor a társaság Debrecenbe küldött képviselője ismertető előadást tart arról, hogy ki és milyen módon építhet házat magának.

A hitelnyújtás egyébként kapcsolatos a FAKSZ. hitellel és most elsősorban azoknak adnak hitelt, akiknek a FAKSZ. is építési hitelt ad.

Nagyon helyes volna, ha a debreceni lakásépítő akciót az illetékesek kapcsolathozná Vass József népjóléti miniszter tudóvész elleni mozgalmával és azokból az összegekből, amelyet a Társadalombiztosító tőkéből kis csatlódi házak építésére akarnak fordítani bizonyos részt Debrecen számára most kiszakítanának. Mert különösen Debrecenben a tudóvész elleni küzdel-

met elsősorban az egészséges lakások építésével lehet eredményesen folytatni.

Azt hisszük, hogy ezen a helyen nem szükséges a FAKSZ. hiteliakciót részletesen ismertetni, mert azt ma már mindenki tudja, hogy a FAKSZ. 20 évre ad kölcsönt, évi 4 százalékos kamattal. Elsősorban azokat segítik ezzel, akik az OFB-től házhelyet kaptak. Hitellel mindenekeüti a földnélküli mezőgazdasági munkások, a 3 kat. holdnál kisebb földdel bíró rokkantak, hadiözvegyek és árvák, továbbá a hadviselt közalkalmazottak juthatnak. Az egyik csoport 1500, a másik csoport 600 pengő kaphat. Évenként kétszer, ősszel és tavasszal bocsátanak ki ilyen hiteleket. Mivel az ősi akció során a kérelmek felterjesztése aktuális, most ezzel az akcióval kapcsolatosan felveszik a FAKSZ. hitel iránti kérelmeket is és továbbbírtják illetékes helyre.

Erre nézve is minden felvilágosítást vasárnap délután 3 órakor adnak meg a Városháza közgyűlési termében.

Ha legalább harminc jelentkező lesz az építkezésre, abban az esetben nyomban megkezdik a házak építését és az egyszobás, vagy kétszobás lakásokba már november hónapban be is költözhetnek.

Tankönyvek

az összes elemi- és középiskolák részére megérkeztek és kaphatók a

Méliusz

könyvkereskedésben Debrecen, Ferenc József ut 26 sz. Telefon 2-70.

Ugyanot iskolai cikkek, füzetek, írójárszerek és festékek nagy választékban a legolcsóbban beszerezhetők.

Halál a strandon

Írta: DAVIDHAZY IMRE.

Tüköskút hőség. Strand. Almos bágyadtan nyugtázkodom el a homokban. Keresem vonalú leányok, csontos, kemény izmaik, petyhüdt pókos öregek. Ember, a maga meztelen valóságában, minden csafra nélkül. Milyen nagy kiegyenlítő a meztelenség, mennyi demokrácia van benne.

Aludni szeretnék, de ez er mosgás talakodik: a szemembe s ember dongás vesz körül. Nem, itt nem alszol, mert az élet nem hagy aludni. Mint én, ugy az erőles is küssé behunyja a szemét s hagyja, hogy a szerelmesek összehajnak s egymás szívére tegyék láhtető fejüket.

Atután fiatal asszonyok, bájos gyermekkel játszó fiatal mamák. Élet a napugár, a játékos, a briliánsan csillogó, drága élet szög körül, szivem taktusra ver, vérem lassan kering, bórám körülengi a meleg levegő.

Egyszerre megmozdul a strand. Mindenki fut. Hagyom, hadd fusanak. A kiváncsi ember, az öreg gyermek. Valami komédia, valami bolondság, ami a kiváncsi gyermeket izgatja. De mindég többben mennek, már a sarokban egész tömeg áll. A nap forrón lúz rájuk. Pár bágyadt mosgás s jesszült figyelem. Oda megyek.

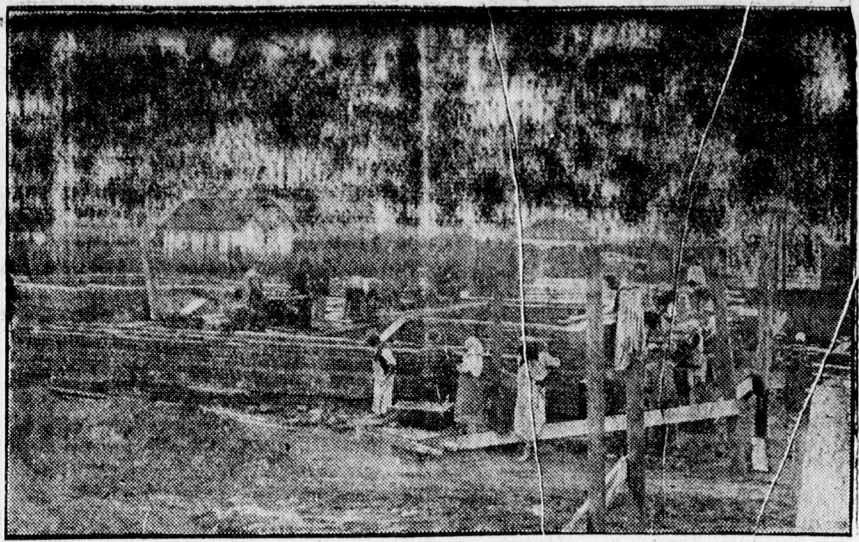
— Meghalt vajjon. — Sajnálom szegényt. Egy nagy sziv megdöbben. Az ember szíve, a jószágos, az együtt érző.

A padon egy zöldesszürke test, lehanyatlott fő. Mellette orvosok, uszmester s mentők. Nagyszerű emberek, akik szent harcot vívnak egy ember életért. Másfél óráig tartó hősi erőfeszítés. Injekciók mesterséges légzés. Semmit sem ér, későn jött. A segítő kéz járadtan lehanyatlott. A testet letakarják, kiviszik. Lepel alól egy zöldes szürke láb kikandikál. A mentők csomagolnak, hátukon átüt az izádság. Az élet elhalál, az öröm behuzódik, mert egy szegény, kífutófiuban nesztelenül belopódzott a strandra a Halál.

A „DEBRECZEN” szombat reggeli száma közli az egész heti teljes rádió-műsort.

Iskolát építenek a Nyulason.

Óvoda is épül a Nyulason.

**AZ OSZTALYSORSJÁTEK
TEGNAPI HUZÁSÁNAK
EREDMÉNYE.**

4000 pengőt nyert: 15114.
3000 pengőt nyert: 63116.
2000 pengőt nyertek: 2530 21426
37228.
1000 pengőt nyertek: 6143 9384 15620
43657 45509 52629 56980 58962 64810.
800 pengőt nyertek: 6635 33074
33750 51481.
600 pengőt nyertek: 866 10937 11771
79588 81730.
500 pengőt nyertek: 10055 12177
14803 16915 20142 24472 36025 38639
45766 52566 54729 55855 59436 63824
73575.
400 pengőt nyertek: 185 6168 6538
7732 8003 8859 9366 11225 11720 14962
15577 19694 22992 23180 24676 26660
28351 34731 35223 37961 39759 43323
44340 47011 52335 52608 53716 54386
56454 59423 61307 61789 62244 64763
71815 71821 71861 77452 77772 77892
83122 83795 83904.
300 pengőt nyertek: 727 1224 2069
2908 727 1224 2069 2908 3928 6353 6480
7398 7541 9250 9625 12593 14136 15430
17222 17401 18088 18497 19097 19753
21542 23171 23358 23501 25006 25359
25559 26251 26395 26427 27944 29161
30834 31839 32180 32945 34200 34225
35313 35461 36704 36442 38364 39201
39223 42328 42484 42590 42652 43177
43792 44599 46218 46672 48352 48473
48516 49759 49938 50724 53342 53435
54901 59068 59212 59300 59818 59992
60039 60143 60457 64347 64801 65114
65368 65645 74598 75759 75965 76081
76083 76320 76620 77095 77958 78335
78460 79115 81974 83637 83695.
Azonkívül kihuztak hatszáz 150 P
nyereményt.

**POSTAFORGALOM
KANADÁVAL**

Budapest, aug. 21. A nemzetközi forgalomban előírt feltételek és díjak mellett Kanadában szeptember 1-től közvetlenül a közönséges postautalvány forgalom megnyílik.

A klinikán az orvos

Vizvezetéknel, csatornázásnál

pedig

Fülöp Miklós

bádogos és szerelőmester nyújt segítő kezet. Debrecen, Csapó-u. 3. Telefon 917.

A tiszakürti tömegmérgezés borzalmi már egy másik megyére is átcsaptak

A vas megyei Órségen olyan „légyapíros” mérgezéseknek jött nyomára a csendőrség, mint Tiszakürtön. Már egy letartóztatás is történt.

Szombathely, augusztus 22. Még folyik a nyomozás a tiszakürti tömegmérgezés ügyében és már újabb eset foglalkoztatja a hatóságokat. A kezdeti stádiumban levő nyomozás eddigi eredményeiből egy újabb „Tiszakürt” körvonalai bontakoznak ki.

Néhány héttel ezelőtt történt, hogy az „Órségnek” Vasvármegye színmagyar részének hatóságait névtelen levelek özöne árasztotta el,

melyből egyöntetűen esendült ki a tiszakürti gyilkosság ügyéből jól ismert gyanúsítások hangja.

A hatóságok eleinte arra gondoltak, hogy a névtelen levelek csak következményei a tiszakürti gyilkosságok folytán mindenütt lábrakapott gyanakodásnak. Tömegpszichózisra gondoltak, amelynek

ma az ország minden részében komoly jelei mutatkoznak a névtelen levelek százaiban, amelyekben a könnyen gyanakvó és élénk fantáziájú nép, mindenáron tiszakürti gyilkosságot akar felfedni.

A kötelességszerűen folyamatba helyezett nyomozás azonban olyan eredményeket produkált, melyek mélyen megdöbbentették a nyomozó hatóságokat.

A NÉVTELEN LEVELEK IGAZAT MONDTAK.

Legalább is a nyomozás során olyan adatok merültek fel, amelyek nagyrésztben igazolták a névtelen levelek állításait.

Most már fokozottabb eréllyel indult meg a nyomozás, melynek eredményeképpen,

tegnapelőtt megtörtént az első letartóztatás,

mely hallatlan izgalomban tartja az Órség területén fekvő községeket.

A csendőrség letartóztatta Szainkó

Mátyás Órszentpéteri földmivest, akit azzal gyanúsítanak, hogy megmérgezte két hozzátartozóját abból a célból, hogy örököljön utánuk.

A letartóztatással egyidejűleg a két hullát exhumálták.

A holttesteket felboncolták és belső részeit elküldték Budapestre az Igazságügyi Orvosi Tanácshoz, a vizsgálat megejtése céljából.

A gyanúsított Szainkó Mátyás tagad de már eddig is olyan súlyos gyanúok merültek fel ellene, hogy a vizsgálóbíró intézkedésére tegnap átadták a szombathelyi ügyészségnek.

Az Órség egyik népe között most rettegve várják a következő napok eseményeit és

izgalommal figyelik a csendőrök munkáját, mely lankadatlan buzgalommal folyik.

Az órségi mérgezések ügyében a legközelebbi napokban újabb letartóztatások várhatók.

Az egész Székelyföld népe megsíratta Benedek Eleket és hűséges hitvesét

Hétfőn délután temették el Kisbácsonban Benedek Eleket és tragikus sorsu feleségét. Az egész Székelyföldről egybegyülekeztek a koporsóhoz zarándoklók. A két tölgyfakoporsót a kuria nagy ebédlőjében helyezték ravatalra. A gyászolók a szép kert fái alatt gyülekeztek. Benn az ebédlőben halkán zokogott Benedek Elek testvérénje és a szomszédságban az ablakban ült és könnyezve várta a temetést Benedek Elek 82 esztendőes testvérbátyja. A szomszédos szobában zokog-

tak Benedek Elekék gyermekei, Benedek Marcel író, ifjú Benedek Elek székeshérvári kórházi főorvos, Lengyel Miklósné budapesti főgimnáziumi igazgató neje, Lőrincz Gyula mérnök felesége és a tíz unoka.

Délután öt órakor a kuria hatalmas jegenyefái alá hozták ki a két koporsót, amelyek mellett felsorakoztak az erdélyi magyarok küldöttségei. Rengeteg koszorút és virágot hoztak a temetésre.

Őt pap végezte a temetési szertartást, Tompa Zsigmond kisbáconi, Polonkay Tibor középajtai, Rozsondai Ádám magyarhermányi, Nagy Béla bodosi és Borsay László biharcfalvi.

A gyászszertartás után az első bucsuztatót báró Szentkereszty Béla, az Országos Magyar Párt nevében mondotta. Szász Béla, a sepsiszentgyörgyi Székely Miklós kollégium tanárai és az ifjuság, Keresztes Károly a sepsiszentgyörgyi múzeum, László Endréné a gyermekvilág nevében bucsuztak el a halottól, az Erdélyi Irodalmi Társaság és az Erdélyi Helikon nevében Nyíró József író mondott megrázó bucsúbeszédet.

— Fogadjon téged magába — mondta — a székely rög, hogy onnan visszajőj közénk Benedek Elek. Mert visszajössz hozzánk még. Visszajössz fában, virágban, visszajössz az ég mosolyában, az erőt és terméstadó esőben a mindennapi kenyér ízében. Menj Benedek Elek, hogy örökké közöttünk maradj...

Uj villamos kábelt fektetnek le a Piac utcán.

Közérdekű levelek

Betemették a Temető uccai házakat.

A Temető ucca a Debrecen-Nyíregyháza vasútvonalától a Rakovszky ucca irányában mintegy 200-250 méterre csaknem a sin magasságával, (de attól inkább valamivel magasabban) egyenlő magasan fekszik, onnan erős lejtővel halad a Rakovszky uccáig.

A gyalogjáró alapmunkálatai agyából már elkészültek s abból azt látom, mintha ezen magasság megállapítása nem a legszerencsésebb volna megállapítva, vagy helyesebben az ucca háztulajdonosainak közmegegyezésére talán lehetne rajta igazítani. Az történt ugyanis a magasság megállapításánál, hogy az ucca jelenleg legmagasabb pontja fogadtatott el alapul és ehhez igazodott az egész ucca felszíne. Így történt meg az, hogy a temetőuccai házak betemették, az udvarokba lépcsőn kell lejárni s a gyalogjáró alapja a Rakovszky ucca felé 1 méterrel hemokból felemeltetett. Eltekintve attól, hogy a házak ezáltal szépségükből és értékükből is vesztek, nem lehet célszerű a gyalogjáró illetően felemelése sem, mert azt már egy nagyobb esőzés is alámossa, teljesen tönkre is teheti, mert az uttestet alacsony, magának az uttestnek a felemelése pedig meglehetősen munkát igényel, messzebb helyről szállított földdel.

De ha az említett szín magasság vétetne alapul, mely megmaradna állandó magasságnak s onnan szép lejtővel történe a Rakovszky uccához való esatlakozás, vagyis feltöltés helyett azon az említett 200-250 méteren már kis bevágás lenne, ugy elérnők azt, hogy a többi szakaszon a jelenlegi felszín megmaradna, vagy legalább is nagyon esekély feltöltés volna szükségessé s megszűnne az udvarokba való lépcsőn lejárás, de megszűnne a Bekecs ucca betorkolásánál levő nagy lejtő is, ahová csaknem lépcsővel kell most lejárni.

Igen kérem a Tekintetes Szerkesztőséget, ugy a magam és ház-

tulajdonos uccatársaim nevében is, szíveskedjék a kezdeményező lépéseket ez irányban megtenni, hogy a Temető uccai lakosok kedvezőbb helyzetbe jussanak és ezen kiigazítás, még mielőtt a további munka megkezdődne, — ugy mint

a Kineseshegy uccán — megtörténjék.

Jakab Sándor
áll. mérnök.

Debrecen, Temető ucca 20. sz.
alatti háztulajdonos.

Nobile tábornok hajója a „Citta di Milano“ kábeleket rak le Messinában

Messina, aug. Már idestova egy hete, hogy az Adria hajóstársaság, pompás hajóján járjuk az Adriai, Jóni s Földközi tengereket. Utunk során egy pár órányira kikötöttünk a földrengéstől többször sújtott sicíliai városban: Messinában is.

A város épen nagy ünnepségre készül: holnap lesz Messina védőszentjének ünnepe. Az ünnepségre eljött a palermói érsek is. A messinai kikötőben azonban mi sem látszik az ünnepi készülődésből. Hajók futnak ki. Hajók futnak be. Rakodnak s a hajók daruinak rémes esikorgása s a sicíliai hajómunkások kiabálásától hangos a kikötő. Hajónktól odébb egy pompás jacht. Első árbócéán az olasz lobogó. Második árbócéán pedig egy család, hátuljában pedig egy angol lobogót lenget a szellő. Erdelklődésünkre, Peterdy István a Paganini második tisztje elmondja, hogy a jacht Lord Derbyé, az angol arisztokrácia egy jeles tagjác, aki jachtján Liverpoolból hajózott el Messinába. — A pompás jachot nem csak mi a „Paganini“ öt magyar utasa: Dr. Blaszkovits Lajos pestvármegyei tb. főjegyzője és felesége Nadányi Olga, a bihari Nadányiak egy hölgy tagja, továbbá Walter Edit a debreceni nőipariskola tanárnője és jómagam, hanem az összes utasok megbámulták, mert remek felszerelésén kívül hozzá tartozik egy két személyes sport motorosának is, melyen a lord 13 éves fia a messinai öbölben cikázik ide-oda. Rövid rakodási szünet után indulunk Palermó felé. Már alaposan

elhagytuk a kikötőt és a Meggiodi calabriai partoknál járunk, amikor a pompás naplementében egy, — a nyílt tengeren dolgozó, — nagy fekete hajóra leszünk figyelmesek. — Minden kéz látszó után kap s a jó messzire dolgozó „slepp“ szerű hajó orráról pompásan leolvashatni a

„Citta di Milano“

felirást...

— Nobile hajója. Az északi sark utazó Nobile tábornok hajója — kiabálják a „Paganini“ utasai.

— Azám — helyesel a fedélzetre kijövő Beugini a „Pagadini“ rádiós tisztje...

Most megkérem a „Paganini“ színpadikus rádióosztályát, hogy lenne hegyes egy szikratávíratot leadni a „Citta di Milano“ s érdeklődjék meg a hajó parancsnokának a nevét s azt, hogy a „Citta di Milano“ most mit csinál a calabriai szorosban?

A kedves Beugini azonnal ment rádiós fülkéjébe s pillanatok múlva már olvashatta a „Citta di Milano“ rádióosztály a következő táviratunkat:

„Kész! Itt az „Adria“ társaság „Paganini“ nevű hajójának távirásza Beugini hajónkon utazik egy magyar újságíró ki az iránt érdeklődött, hogy ki a „Citta di Milano“ parancsnoka s mit csinál most a hajó a calabriai öbölben? Egyébként a hajónak üdvözlötlet küld és választ kér.

A „Citta di Milano“ távirásza azonnal fogta a hírt s nyomban kaptuk a választ:

„A Citta di Milano parancsnoka Com G. Lomberti: kábeleket ra-

kunk le. Fassista üdvözlötlet küldünk a „Paganini“ utasainak s a közöttük levő magyar újságíróknak.“

„Citta di Milano“.

A kési esti órákban már Palermó felé járunk, amikor a „Paganini“ szalonjában betér Beugini, a „Paganini“ távirásza, aki elmondja, hogy újra beszélgetett a „Citta di Milanoval“ s megtudta, hogy az egykor híres „Citta di Milano“ az olasz haditengerészet a szomorú végű Nobile expedíció után „nyugdíjazta“: személyzetét kieserélte s a hajó most a rendes tengeri munkákat végzi: kábeleket rak le az a híres hajó, melyről nem is oly rég az egész világ a legnagyobb szenzációkat várta...

Maizner János.

Weisz kelmekestő

Arany János-u. 7.

fest, tisztít.

Gyászruhákat 24 óra alatt festek.

S
SOK
K

100000

művészi
fénykép
forog
közkézen,
melyek
mind

Liener Béla

fényképész
Csapó uccai műtermék
munkáját
dicsérik.

Szekeres uram bánata

Írta: HJ. St. r. K. ly.

Ugyancsak finom vásárt csinált Szekeres uram, azzal a fényes szőri állattal, amit a szigeti lóvásáron vett. Mert hát gyönyörű két éves esikó volt ám! Fényes szőren ücskelkedve verődött vissza a napsugár, fejének pedig olyan állása volt hogy a szomszéd grófi kisasszony sem tudta volna utána eszeledni: pedig neki volt kitől megtanulni a módos fejhordozást. Menése, — az meg egyenesen mintha mindig repülni szeretett volna.

Alig győzte Szekeres uram megválaszolni a hozzá intézett sok kérdést. Hogy vette? Kitől vette? Mennyiért vette? És egyre-másra hullott a sok díszlet a gyönyörű esikóra...

Még Bánrévy gróf kasznárja sem állhatta meg, hogy kritikát ne mondjon a esikó fölött: irigykedve jegyezvén meg, hogy a gróf lovai zebék ehez a „táltoshoz“ képest.

— A gróf bizony szemet vet rá, ha meglátja, mert hát boldogja a szép menyecskének, meg a szép lónak ő kegyelme... — fonta a szót a kasznár.

— Már pedig ez a esikó nem eladó, még tízszeres áráért sem. — erős ködött Szekeres uram.

...Teltek a napok s a kasznár, aki eddig is nehezen tartotta magában, a legelső alkalommal beszélni kez-

dett a esikóról. Annyira ékesen festette le az állatot, hogy öméltsága egyszeriben kívánsi lett rá.

Megnézte, meg is tetszett... De a baj Szekeres uram kemény feje körül fészkelt. Nem engedett a huzsongyából. Hiába ígért Bánrévy gróf többszörös árat, hallani sem akart róla.

Pedig igen megtetszett a grófnak. Nem tudta a szép állatot kivérni a fejből.

— Azért is kell a esikó, akárhogy is! — jelentette ki egyszer félhangosan, ugy, hogy Bálint kasznár is meghallotta.

És Bálint kasznár esavaros eszén egy röpké gondolat cikázott keresztül.

— Értem, méltóságos uram... — s szemével ravaszul hunyorított az urára.

— Hogy-hogy? — látszott érdeklődni a gróf.

Most azután suttogásra fordította a kasznár a szót.

— Volna egy emberem. Varju Gerőnek hívják... Alkalmos fickó... A híres lóköti. Ellopattuk a Szekeres uram esikóját!

A gróf nem válaszolt. A dolog annyiban maradt.

...De két nap múlva mégis ellopattak a kocsis mellől Szekeres uram féltve őrzött kincsét.

Volt is riadalom. De hát ki lophatta el?

Szekeres uramat a guta kerülgette. A haját tépte, elkeseredésé-

ben. Eltelt egy nap, két nap, a esikónak híre-hamva sem volt.

S a harmadik napon esoda történt. Megkerült a esikó. Azaz hogy megkerült, meg nem is.

A dolog ugy történt, hogy Szekeres uram kocsisa, Péter, összetalálkozott a gróf lovászával, aki ugy titokban újságolta, hogy egy gyönyörű esikót ajándékozott a gróf Lesznay bárónőnek, aki tudvalevőleg Bánrévy gróf barátnője volt. S Péter érdeklődni kezdett s addig festette a esikót a lovász, mignem Péter az ellopott jószágra ismert rá.

Futott is haza lelkenedve a hírel. Szekeres uram örömeben azt se tudta, hogyan esokolja össze-vissza Péter gyereket.

— Hanem most hogy szerezzük vissza? — fordult Péterhez elszomorodó arccal.

— Visszalopatjuk, gazduram! — volt a rávágó válasz. Hogy kivel? Hát Gerővel. Kilopja az még az ember alól is a lovat.

— De hogyan intézzük el Gerővel? — hagyott alább Szekeres uram felcsillanó szemének lángja. Nem jön az el hozzám, ha ő lopta el.

— De eljön a Marishoz! — vágta rá hirtelen Péter fia.

— Mit beszélsz? A Marishoz? Ahhoz az ártatlan szolgálóhoz?

— A szíve huzza ide gazduram. Ő lopta el, ő fogja visszalopni! — s elgedetten dörszölte kezét.

— Beállt az éj. Igaza volt Péter kocsisnak: Varju Gerő eljött csak-

ugyan — esókot lopni.

Igy nyitott rájuk Szekeres uram. A lóköti megretenve ugrott fel s késéhez kapott. Szekeres uram megállt az ajtó küszöbön.

— Maradj csak nyugodtan, Gerő fiam. Nem pandurkére akarlak én juttatni, — egy kis beszédem volna veled.

Gerő megnyugodott erre a bátorításra.

— Szolgálatjára gazduram — s megbiccantette a fejét, amugy illedelmesen.

Gyönyörű esikómat lopták el a minap. Ügyes fickó lehetett... Szép állat volt, szép pénzt adtam érte. — Tudom, te igen ügyes vagy az ilyen mesterségben... Aztán meg nem is lesz panaszod. A esikót holnap viszik a gróf ménéséből Lesznay bárónő önagságának ajándékba... Kerítsd vissza, fiam.

— Megpróbálok gazduram. Nem viszik azt ajándékba, ha én mondom.

Ahogy jött, ugy el is ment, de most az egyszer a kapun, becsületos módra.

...Másnap pedig a esikó vigan nyertett Szekeres uram istállójában, de senki sem tudta, hogy mikor és mi módon került vissza...

S talán Szekeres uram után Maris volt a legboldogabb, mert Gerő, a lóköti most már nyugodtan loptatta a esókokat egészsóges, vérpiros szájáról, — becsületos, egyenes uton...

A Déri Múzeum környékének rendezése

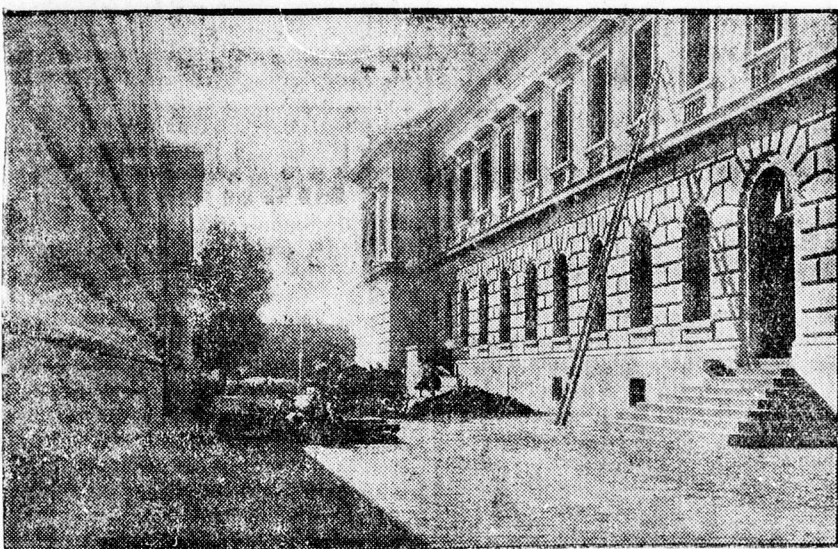
A Déri-múzeumot környező telkeken már megindultak a munkálatok az irányban, hogy a múzeum minél könnyebben megközelíthető legyen és az épület szépsége minél jobban érvényesülhessen. Ez az elzárás előtt pedig a közművelődési akkori, mikor elrendelte a központi elemi iskola épületének, amelyben régen a gazdasági iskola, pár évvel ezelőtt pedig a közművelődési könyvtár volt, — illetve az iskola telkének új kiképzését. A munkások lebontották az iskola ócska kerítését, amely ugyanis rontotta a Kálvin-tér eme részének hatását. Kerítést most már nem is emelnek ezen az oldalon, ellenben a telek ellenkező oldalán vasra-

csot húznak végig, hogy ezen keresztül jól lehessen látni a múzeumot és a gyönyörű parkot.

Ezzel kapcsolatban igen üdvös dolog lenne, ha megnyitnák már azt az uccát, amely a Déri-parkot a Jókai uccával kötné össze. — Ugyancsak itt az ideje a múzeumot környező telekvégeknél a rendezésére, amelyek nagymértékben lerontják azt a kellemes hatást, amelyet a szemlélőben a múzeum épülete és a parkja kelt. Ezt a területet egyelőre meg fű fedeli, de ha eljön az ősz, megszűnik a vegetáció és felszínre kerül a föld törmelékeivel és szemetéjével. Ezen telkek planirozásának tehát itt a legelőbb ideje.

A Déri múzeum előtt izléses kőpadokat helyeztek el.

Kilátó zárt ucca a Déri múzeumra. (A rendezési munkálatok.)

Komádiiban felgyújtották egy kocsmáros házat

Komádi községben az elmúlt éjszaka kigyulladt Csongrádi Bálint kocsmáros háza. A nagy lánggal égő házat csakhamar óriási tömeg vette körül és pár perc alatt működésbe léptek a komádi önkéntes tűzoltók is. A gyors beavatkozásnak köszönhető, hogy a tüzet egy óra alatt sikerült elfojtani és így a kocsmáros házában csak a padlása égett le.

A tüzesetet igen gyanus momentumok kísérték és ebből arra lehetett következtetni, hogy gyújtogatás történt.

Preineszberger Jenő tanácselnök, központi vizsgálóbíró bevezette a rejtelmes ügyben a helyszíni vizsgálatot és évégből kiutazott Komádi. A vizsgálatnál azután szennázás leletré bukkant: Csongrádi Bálint házában egy félreeső helyen szeszebe áztatott rongyokat talált, amiből kétszertelenül vált, hogy gyújtogatás történt. Most teljes erővel folyik a nyomozás a gyújtogató személyének megállapítása iránt, akiben Csongrádi egy régi haragosát sejtik a hatóság.

Autó- és motorruházat.
Autóhaube, szemüveg, bőrkabátok, gummicsizmák,
Thermos üvegek stb. kaphatók
Antalfy sportházában Szent Anna-u. 10-12.
Telefon 9-72.

47 fillér egy kerékpár

egy napi részlete, ha nálam

Atlas, Opel, Torpedo

világmarkás kerékpárt vásárol 18 havi részletre.

Soltész, püspöki palota, II. kapu, 20. Telefon 12-59. sz. m.

KUBELIKNÉ
SZÉLL MARIENNA.
CIKKET KÜLD
A „DEBRECZEN”-NEK.

Kubelikné, Széll Marienna.
(m. j.)

Palermo, aug. hó. A „Debreczen” egyik munkatársa, aki jelenleg Olaszországban tartózkodik, fiúmei és abáziai tartózkodása alatt meglátogatta Jean Kubelik, a világhírű hegedűművész feleségét, Széll Mariennét, aki a debreceni tábla egykori tanácselnökének, Széll Farkasnak leánya, aki jeles szépiró is. A látogatás igen szívélyes keretek között történt. A „Debreczen” munkatársa a látogatáskor megkérte Jean Kubelik feleségét, hogy olykor küldjön írásából a „Debreczen” számára. Jean Kubelik felesége a „Debreczen” munkatársának Palermoba küldött levelében a „Debreczen” szerkesztésére számára elküldte legújabb fényképét s levelében azt írja, hogy a „Debreczen” számára írásából küldeni fog.

Biki Gábor lett a Dóczi intézet új vallástanára

Tegnap töltötték be az elhunyt Boér Károly vallástanár halálával megüresedett tanszéket. Az állásra hatan pályáztak. Első helyen Biki Gábort jelölte a bizottság és az igazgatótanács tagjai 11 szavazattal, hat ellenében — amely hat a többi pályázók között oszlott meg, — Biki Gábor vallástanárt választotta meg titkos szavazással.

a Dóczi-intézet vallástanárára.

Az állásra pályáztak még Füleki Kovács Zoltán, Diószeghy Mihály, Papp Géza, Rácz Béla és vitéz Szabó Endre.

Biki Gáborral a Dóczi-intézet nagyképzetségű, kiváló tanerőt nyert, aki bizonyára megszeretnek felettesei is.

Bardócz András ny. detektívfelügyelő meghalt

Bardócz András ny. detektívfelügyelő 62 éves korában, rövid szenvedés után meghalt. Bardócz András hosszú évtizedeket töltött a rendőrség szolgálatában és a háboru előtt a városi rendőrség kebelében legismertebb és nagytehetségű nyomozó közeg volt.

Sok híres bűnügy kibogozásában vett tevékeny részt. Évtizedekkel ezelőtt a híres Sovágó-féle gyilkosságban tünt fel mint nagyserű nyomozó és ő volt az, aki a rablógyilkos Sovágót az igazságszolgáltatás kezére adta. — Attól kezdve majdnem minden nagyobb bűnügy nyomozásában részt vett,

később mint rendőrfelügyelő legnagyobb elismerést vívta ki magának. A háboru után az államrendőrség kebelében még néhány évig szolgált, majd pár évvel ez előtt jól megérdemelt nyugalomba vonult.

Halála széles körben keltett mély részvétet, mert különösen a régebbi generációból mindenki ismerte. Temetése e hó 24-én, délután fél öt órakor lesz a Szent-Anna uccai temető kápolnájából. Az államrendőrség részéről disszokasz vonul ki, hogy méltó módon elbucsuztassa az elhunyt derék rendőrtisztet.

Még ebben az iskolai évben megnyílik Debreczenben az iparművészeti iskola

A debreceni iparművészeti iskolának régóta vajudó ügye végre talán ebben az évben megoldásra jut. Ismeretes ugyanis, hogy az állam 10.000 pengő segélyt szavazott meg az iskola céljára, abban azonban nem voltak bizonyosak a városnál, hogy ez a segély évi állandó támogatás lesz-e, vagy sem. Éppen ezért kérdést intéztek a minisztériumhoz, ahonnan most jött meg a válasz.

A leiratbar. Rónay miniszteri tanácsos a miniszter rendeletéből azt közli, hogy a 10.000 pengős államssegélyt beillesztették már az 1929-30-as költségvetésbe is, a rendes kiadások közé. Ez a tétel tehát immár állandó, rendszeres tételnek tekinthető.

Igy most már teljes mértékben tiszt-

tázást nyert az államssegély állandó jellegének kérdése s így nem marad más hátra, minthogy az Állami Iparművészeti Iskola Budapestről megküldje a debreceni intézet szervezeti szabályzatát, amelyet a miniszter oda megküldött véleményezés végett. Sajnos, most már abban az esetben sem lehet a debreceni iskolában a tanévet szeptemberben megkezdeni, ha azonnal megküldenek is a szervezeti szabályzatot, úgy, hogy legjobb esetben is csak februárban lehetne a csónka félévet megkezdeni. Helyes volna a minisztériumot közbelépésre kérni, hogy a budapesti Iparművészeti Iskola szervezeti szabályzatot sürgősen küldje meg.

Szamuelli Tibor kétségbeesett futása az akasztófa előtt

Néhány órával a diktatura bukása előtt Rőjtőkön könyörögve arra kért egy gentry leányt, hogy szökjék vele. — Szamuellit a hátán vitte át a Lajtán egy bécsű helyi munkás. Szencziócs új részletek a véreb népbiztos szökéséről és öngyilkosságáról.

Bognár József volt nyíregyházi újságíró abból az alkalomból, hogy a vörös forradalom véreskezű pibékje, Szamuelli Tibor 10 évvel ezelőtt lett öngyilkos, szenzációs és eddig ismeretlen részleteket tartalmazó cikket írt a kommunista vezér utolsó napjairól a „Sopronvármegye” című lap hasábjain. A cikk sok eddig ismeretlen körülményre vet világot. A véreskezű kommunista vezér haláláról sokféle elbeszélés keringett. Egyes verziók szerint az üldözők lötték le, mások szerint önkézzel vetett véget életének. Most azután világosság derült a homályos pontra: Szamuelli Tibor szívenlőtte magát, amikor látta, hogy választania kell az elfogatás és a halál között...

Az érdekes cikk különben alább következik:

Augusztus elsején mult 10 esztendeje, hogy Szamuelli Tibor, a magyarországi kommunisták 133 napig tartó rómuralmának hóhér-népbiztosa, az azóta osztrák megszállás alá került Savanyukut közelében szíven lötte magát és rögtön meghalt. A lapok akkoriban meglehetősen hézagosan számoltak be a drámai motívumokkal bővelkedő, fordulatok cselekményű eseményről, amely megérdemelt pontot tett egy 29 esztendő Szamuelli változatos élete után.

Szamuelli Tibort én egyetlen egyszer láttam Kismartonban. Az Eszterházy hercegek palotája előtt sétált két kismartoni direktoriumi taggal. Kávébarna hosszú nadrágot és bőrkabátot viselt. Arca kifejezéstelen volt, hátra csapott homloka már akkor is feltűnt. Azóta tudományosan is eldöntötték, hogy

aggyberendezése teljesen elűtött az átlagemberek aggyberendezésétől.

Majdnem kilenc esztendővel azután, nyíregyházi újságíróskodásom alatt Szamuelli családját is megismertem. Édesapja és testvérei, akiket még ma is Szamuelliéknak hívnak, mert a belügyminiszter nem engedte meg, hogy magyarosíthassák a nevüket, Nyíregyháza egyik legeludogottabb helyén, a Buza-téren laknak, ahol vegyeskereskedésük van. Meglehetősen szegények. A kommun végéreményben rájuk is csak szomorúságot és anyagi romlást hozott.

MENEKÜLÉS A VÉZET ELŐL

Kovács János nevű, kolozsvári születésű soffőre mesélte, hogy július 31-én, amikor még csak a beavatottak tudtak arról, hogy a rómuralom utolsó óráit éli, délután 4 óra tájban magához hívatta Szamuellit és megkérdezte tőle, hogy jó állapotban van-e már az autó. — Nem, még nem tudtam kijavítani a tegnapi utunk alkalmával keletkezett hibát — felelte a soffőr.

— Mindgy — szökt Szamuelli — 10 perc múlva álljon utrakészen. Wiener Neustadtba megyünk. Fontos gazdasági tárgyalásom van, feltétlenül ott kell lennem.

A soffőr ellenkezni próbált, hogy hibás kocsiival nem lesz jó utra kelni, Szamuelli azonban leintette:

— Azonnal indulunk!

Egy fél óra múlva már tul jártak Kelenföldön. Az autóban négyen ültek: Szamuelli Tibor, Kovács János soffőr és két állig felfegyverzett orosz terrorista. Mikor Budapestet elhagyták, Szamuelli nyugtalanodni kezdett és egyre gyorsabb hajtásra nógatta a soffőrt. A hatalmas gépkolosszus náha

80—90 kilométeres sebességgel repült az országuton. A gép a sérülés dacára is pompásan működött. Mindvégig megállás és a legkisebb defektus nélkül tették meg a közel 300 kilométeres utat.

Eszterháza előtt Szamuelli Tibor előre szökt a soffőreket: Rőjtőkre!

SZAMUELLI SZERELME

A soffőr bölintott. Ismerle az utat, Szamuellivel már többször járt erre. Azt is tudta, hogy kihez mennek. A kommun alatt a rőjtőki kastélyban lakott

egy történelmi nevet viselő gentry leány.

Néhány perc múlva befordultak a rőjtőki kastély kapuján. Szamuelli felszaladt a lépcsőn és eltűnt a soffőr és a terroristák szeméi elől. Csak 8—10 perc múlva került ismét elő. A leánnyal jött le a lépcsőn, amelynek legalsó fokán megálltak. Szamuelli ekkor szinte könyörögve szökt a leánnyal:

— Még egyszer kérem, jöjjön velem.

— Nem, nem megyek — felelt a leány —, csak menjen egyedül.

Szamuelli egy szót sem szökt többet. Visszaült az autóbá és kifordultak a kapun. A hátralévő utat Sopront megsze elkerülve tették meg Savanyukutig, ahova éjjel 10 órakor érkeztek meg. Egyenesen a Zwaller-féle vendéglő elé hajtottak. Zwaller János, a vendéglős rokona, aki fanatikus kommunista léteére vezetője volt a savanyukuti direktoriumnak, épen a vendéglőben tartózkodott. Szamuelli hozzásietett és elkezdtek beszélgetni.

Közben Szamuelli kísérői kimentek az uccára. Gregorius Frigyes dr rendőrtanácsos, a savanyukuti határrendőrség vezetője épen akkor ment arra, amikor a soffőr és a két terrorista kiléptek az uccára. Gregorius tanácsosnak gyanus volt a három ember és hozzájuk lépve, megkérdezte tőlük, hogy kicsodák és hová mennek.

A neveiket nem árulták el, csupán annyit mondtak, hogy kocsira várnak, mert Wienerneustadtba akarnak átmenni.

SZAMUELLI ELINDUL VÉZETE FELÉ...

Gregorius tanácsos, aki tudta, hogy a kommun végörát éli, egyelőre megelégedett ennyivel, de egymaga nem is léphetett volna fel a három fegyveres ember ellen, akikben menekülő kommunistákat sejtett. Bement a rendőrségre és felhívta a soproni rendőrkapitányságot. Rőgtön közölték vele, hogy a kommun megbukott, minden menekült fel kell tartóztatni. Erre a hírre Gregorius tanácsos razzitát rendelt el, maga pedig egy Károly nevű megbízható rendőrrel a Zwaller vendéglőbe sietett. Utközben egy vörös katoná megsgta neki, hogy Szamuelli Savanyukuton van. Gregorius tanácsos ezután biztosra vette, hogy az előbb Szamuelliékkal találkozott. A vendéglőbe érve igazolásra szólította a három embert, akik eleinte pökhendies viselkedtek és csak azután hunyázkodtak meg, amikor megtudták, hogy a kommun megbukott. A soffőr hirtelen a homlokához kapott és elkáromkodta magát:

— A gazember megszöktött és minket cserben hagyott. Azt hazudta, hogy reggelre visszajön.

A három hecsapott ember felháborodva mondták el, hogy Szamuelli egy hátszobán van, ahol társaságában 20—

30 perccel ezelőtt eltávozott a határ felé.

LEZÁRJÁK AZ OSZTRÁK HATÁRT!

Míg Gregorius tanácsos Sopronnal beszélt, azalatt Zwaller János előkészítette Szamuelli szökését. Vételül épen a vendéglőben tartózkodott egy Strohschneider nevű bécsű helyi kommunista, aki vállalkozott arra, hogy Szamuellit átkalauzolja a határon. Zwaller egy cédulát adott Szamuellinek, amelyben utasította a magyar határrendőrséget, hogy a „cédula átadóját” engedjék át Ausztriába. Mire Gregorius tanácsos Károly rendőrrel visszatért a Zwaller-féle vendéglőbe, Szamuelli és kísérője már messze jártak.

Gregorius tanácsos a hír hallatára visszasietett a rendőrségre és telefonon felhívta a wienerneustadti antantmisszió vezetőjét, Ploucheé francia alvezredést és Rauschnitz bécsű helyi rendőrkapitányt, akik kérésére elrendelték az osztrák határ lezárását. Ugyanezkor a magyar határőrség is kordot vont Savanyukuttól Pecsényéig. Mire azonban ez az intézkedés megtörtént, Szamuelli és kísérője már átlépték a magyar határt. A savanyukuti őrségnél léptek ki. Szamuelli felmutatta a Zwaller-től kapott cédulát, mire átengedték. Egy Molnár nevű határrendőrmester, az őrség ellenforradalmár érzelmű parancsnoka még kezét is fogott vele. Persze nem tudta, hogy Szamuelli állt vele szemben és arról sem volt tudomása, hogy a kommun megbukott.

OSZTRÁK ŐRJÁRAT FOGJA EL A MAGYAR KOMMUNISTA VEZÉRT

Szamuelliék már valahol Lichtenfeld felé jártak, amikor Gregorius tanácsos és Károly rendőr üldözőbe vették őket. Amint beérték az erdőbe, vaktában lövöldözni kezdtek, hogy a menekülőket védett helyre kényszerítsék. Arra számítottak, hogy a két ember majd Lem mer tovább menni és ha előbb nem, reggel könnyűszerrel elfoghatják őket. A lövöldözéssel azonban épen az ellenkezőjét érték el annak, amit akartak. Szamuelliék a lövöldözésből megtudták, hogy a diktatura bukásának a híre már elterjedt az országban és hogy szökésüket felfedezték. Ez arra ösztönözte őket, hogy kettőzött erővel meneküljenek. Utjokban csak a Lajtafolyó akasztotta meg őket. A hídát nem merték igénybe venni. Nem maradt más hátra, mint átlábolni a folyón. Szamuelli azonban ebbe sehogysen akart bele menni. Attól tartott, hogy ha vizes lesz a ruhája, feltűnővé válik és előbb észre veszik. Ezért arra kérte kísérőjét, hogy vigye át a hátán a folyón. Strohschneider először hallani se akart erről, később azonban költőnek állt és Szamuelli száraz lábát kelt át a Lajtán. Mire átértek, már világosodott. Nagy sietve neki vágta egy dűlőtnak, ahol rendes körülmények között soha sem volt őrszolgálat. Amióta azonban a határzárt elrendelték, itt is őrjáratok cirkáltak. A menekülők természetesen nem tudtak erről és egyenesen beleszaladtak az osztrák őrség karjaiba. Szamuellit és kísérőjét, akikről akkor még nem tudták, hogy kicsodák, bekísérték a lichtenfeldi határőrkirendeltség őrszobájára, ahol először Strohschneidert fogták vallatóra. Őt nézték Szamuelliék. Ugy okoskodtak, hogy ő lehet a na-

gyobb bűnös, mert látták a ruháján, hogy átuszott a Lajtán. Az osztrák határőrök Strohschneider maga sem világosította fel, mert ő sem tudta, hogy voltaképpen kis kísért. Azt természetesen tagadta, hogy ő lenne Szamuelli, a határőrök azonban egyelőre nem hittek neki.

SZAMUELLI SZÍVENLŐVI MAGÁT...

Míg a határőrök Strohschneidert vallatták, Szamuellivel senki sem törődött. Csak épen arra vigyáztak, hogy meg ne szökhesen. Szamuelli látta, hogy el van veszte. Előbb-utóbb rájönnek, hogy ő az akit keresnek és akkor... Előtte lebeghetett az akasztófa. Nem várta be, hogy idáig fejlődjön a dolog. Belenyult a zsebébe, amelyben Baby pisztolyát tartotta. Feltűnés nélkül bele göngyöltte zsebkendőjébe és azal együtt elővette. Ugy tett, miha a homlokát törölgetné. Aztán lejjebb húzta a kezét. A következő pillanatban elhuzta a ravaszt és szívenlőtte magát. Azonnal meghalt. A meglepett határőrök az öngyilkosságról azonnal értesítették Gregorius rendőrtanácsost, aki egy rendőr társaságában rögtön az osztrák őrszobára sietett és a halottban Szamuelli Tibort ismerte fel. Mikor a zsebeit kikutatták, egy Krausz József névre kiállított ukrán utlevelet, briliáns manzsetta gombokat és mai értékben körülbelül 1000 pengőre rugó külföldi pénzt találtak nála.

MÉG A HALOTT IS BAJT CSINÁLT...

A holttestet még aznap beszállították a wienerneustadti barakkórház halottsházába.

Szamuelli Tibor öngyilkosságának a híre futótűzként terjedt el mindenfelé. Mikor a wienerneustadti kommunisták megtudták, hogy a volt népbiztos holtteste a barakkórházban van, elhatározták, hogy paradés temetést rendeznek neki. Ugyanezkor a még fegyverben álló soproni vörös vasuti őrség is megakartá megszerezni a holttestet. A soproni vörös őrséget szerencsére még időjében leszerelték. Annál nagyobb volt a baj Wienerneustadtban, ahol a temetéssel kapcsolatban véres tüntelésekre készültek a kommunisták. A hatóságok ezt minden áron elakarták kerülni és ezért a bécsi belügyminisztérium telefonon felkérte a savanyukuti határrendőrkapitányságot, hogy a holttestet hordéktalanul szállítsák magyar területre. Gregorius tanácsos, bár nem szívesen, vállalkozott a feladatra. Másnap délelőtt harmadmagával átment Wienerneustadtba, hogy a holttestet elhozza. Az eredeti terv az volt, hogy egy faladában szalma közé rejte csempézzék ki a holttestet Lichtenfelden keresztül Pecsényére. Az osztrákok azonban kijelentették, hogy a holttestet csak rendes hullaszállító kocsiha lehet elvinni. Gregorius tanácsos ebbe is belenyugodott, de miután megtudta, hogy a wienerneustadti kommunisták neszt vették a készülő holttest csempészésnek és Lichtenfeldről várakoznak rájuk, megmástitotta az utirányt és a még halálában is annyi kellemetlenséget okozó Szamuelli Tibor holttestét Wienerneustadton és Lajtászentmiklóson keresztül hozták Savanyukutra, ahol éjjel, amikor senki sem látta, a temető árkában temették el.

ISMERETLEN HELYEN PIRÉN A MAGYAR FORRADALOM ROBSPIERRE-JE...

Másnap, amikor híre ment, hogy Szamuelli Tibor a temetőárkban fekszik, a lakosság mód nélkül felzudult és elhatározta, hogy ha a holttestet nem viszik el, felássák a sirt, a volt népbiztos földi maradványait ezer darabra szedve szétszórják.

Gregorius tanácsos, hogy a fenyegetések beváltásának elejét vegye, másnap éjjel Savanyukut és Pecsényéd között harmadmagával új sirt ásott és abba temette el Szamuelli Tibort. A sirt-

ásást nem bízza másokra, hogy senki meg ne tudja hol fekszik a véres emlékü népbiztos.

Savanyukut és Pecsényéd között körülbelül egy akácás cserjénél kellene lenni a helynek, ahol öt akácfa között elásták Szamuelli Tibort. Azonban sem a csonka akác törzs, sem az öt akácfa nem található már. Amióta kivágták őket. Ma már talán senki sem tudja, hogy 10 esztendővel ezelőtt hol temették el a magyar történelv Róbspierrejét.

CAPABLANCA VEZET A KARLSBADI SAKKVERSE- NYEN.

Karlsbad, augusztus 22. A sakkverseny mai háza a következő: Capablanca 13, Niemzovics 12 és fél, Spielmann 12, Rubinstein 11 és fél, Vidmar 10 és fél, Becker, Grünfeld 10, Maróczy, Bogoljucov 9 és fél, Tartakover 9, Matison 8 és fél, Canal Schemis 8 és fél, Freibal 9, Jates 7 és fél, Marsal 9, Gill 6, Tomas 5, Mencsik 3.

MAGYARORSZÁG AMATŐR- CSAPATA LEGYŐZTE BULGÁRIÁT

Magyarország amatőr válogatott csapata—Bulgária válogatott csapata 3:2, féldő 2:0.

Budapestről jelentik: Mintegy ezer főnyi néző előtt játszották le a mérkőzést. A bolgárok igen szépen játszottak, de gólképtelenek. A mérkőzést teljes sötétségben fejezték be.

Mozgásházák műsorai.

Vigszínház:

Péntek, szombat, vasárnap.

Augusztus 23. 24 és 25.

Két és fél órás műsor!

Két rész! Egy előadásban!

Kizárólag csak 16 éves felüliek nézhetik meg!

Tíz tagu cári kozák kórus, eredeti orosz ének- és tánciskerettel. Kar-nagy: Nikolaj Wszevolodoff, volt cári vezérkari tábornok. Kísérik az évad legnagyobb filmeseményét:

A VOLGA... VOLGAT!

Stenka Rasin, a kozákfejedelmek legendás élete, 14 felvonásban. Főszereplők: Adalbert Schlettow, Lillan Hall Davis, Rudolph Klein Rogge, Boris de Faze és George Seroff.

I. rész: Kozákok a Volgán.

II. rész: A napkelet leánya.

Tisztviselő és kedvezményes jegy csak pénteken érvényesek!

Előadások kezdete: hétköznap 7 és fél 10, vasárnap fél 5, 7 és fél 10 órakor. A teljes műsört betöltő hatalmas film előadásai pontosan kezdődnek.

Uránia:

Péntek, szombat, vasárnap.

Augusztus 23, 24 és 25.

Minden idők legnagyobb szerelmi hősnéinek filmje. Lord Byron halhatatlan költeménye nyomán. a: DGN-JUAN.

A leghíresebb szerelmi hős életéből, 10 felvonásban.

A címszerepben: John Barrymoore. Főszereplők: Mary Astor, Villard Luise, Estelle Taylor, Helen Costello és Milla Loy.

Kíséző: „Sztár-avatás Hollywoodban”. Bohózat.

Jönnek, hétfőtől, Vigszínházban: „Marietta királysága”, Lya Mara, Harry Harm, Jakob Tiedtkevel. Megelőzi: Jack Londonnak regénye: „Tüzes napsugár”, Milton Sills, Doris Kenyon és Jane Winton. Urániában: Zola Emil örökbeesü regénye: „A pénz” (L'Ar-Glory, Brigitte Helm és Alfred Abellel.

Meteorban szombaton: „Fel a kezekkel.” Texasi történet Tom Mix főszereplésével. És a kíséző műsor. — Előadások: 7 és 9 órakor.

Az evés művészete orvosi szempontból

JÓKEDV ÉS TISZTA RUHA NÖVELI AZ ÉTKEZÉSEK JÓ HATÁSÁT — MAGYAR REGGELI, ANGOL REGGELI — HELYES BEOSZTÁS, PONTOS-SÁG ÉS A TULSOK EVÉS KERULESE AZ ÉTKEZÉS ARANYSZABÁLYAI

Az étkezés nemcsak arra szolgál, hogy a test elhasznált anyagait helyettesítse, vagy, hogy az éhséget csökkentse, hanem arra is, hogy bizonyos jóérzést, élvezetet váltson ki bennünk. Ezért fontos dolog, hogy az étkezést ne gépszerűen, rossz kedvvel végezzük, hanem mindent megtegyünk, hogy jó hangulatban ülünk le az asztalhoz. A különböző kellemetlenségeket, ami napi életünk közben értek, le kell vetni amennyire lehet magunkról, amikor az étkező asztalhoz ülünk, vagy legalább is arra van szükség, hogy tartasuk be az étkezés kedves formáit és ne zavarjuk meg a társaink étkezését. A jókedv, a könnyű, kedves, nem ingerlékeny beszélgetés szinte föltétele annak, hogy az étkezésünk megfelelően hivatásának. A gyomorredv ugyanis nem választódik ki elég bőségben akkor, ha csak a gyomorba kerülő étel hívja azt elő, mert szükségünk van rá, hogy bizonyos fokig szellemi úton idezzük elő a gyomorredv-érválasztást.

Ha például olyan ételt látunk, amelyik étvágyat csinál, azonnal megindul a gyomorredv-érválasztás, amely, mielőtt az idegek útján történik, akadálytalanul csak akkor folyik tovább, ha nyomott hangulat, vagy más zavaró okok meg nem akadályozzák.

A jó emésztést elősegítő hangulathoz hozzátartozik az is, hogy az asztal lehetőleg izlésesen, tisztán és barátságosan legyen megterítve. A tisztaság az étkezésnél különben is a legfontosabb egészségi szabályok közé tartozik, amit soha sem szabad tekinteten kívül hagyni. Bár túlzásnak látszik, de még a ruházkodás is fontos, amelyben az asztal mellé ülünk le. Ebből a szempontból az angolok szokásai igazán mintaszerűek. Egyszerűbb házakban is a főétkezéshez, mely rendszeren este, a munkák elvégzése után van, a résztvevőket öltözködnék estélyi öltözethez. Ezt természetesen nem lehet mindig megcsinálni. Azonban hozzájárul az étkezés hangulatának az emeléséhez, ha nem az elkopott napi ruhákban ülünk le az asztalhoz, hanem tiszta ruhát veszünk magunkra. És különösen fontos, hogy étkezés előtt mindig és minden körülmények között megmossuk a kezünket. Hiszen eléggé köztudomású, hogy igen sok járványos betegségnek fertőző anyaga az étkezéssel jut be az ember belsejébe, azáltal, hogy az ételt nem tiszta kézzel fogjuk meg.

Gyakran vitatkoznak afölött is, hogy hányszor együnk naponta. Az étkezésnél fölveit élelmiszerek emésztése a hatodik órában éri el a maximumot. Ez az idő tehát alkalmas arra, hogy a szervezetbe új élelmiszereket vigyünk be. A hat órák különbség meg is felel annak a nagy általánosságban elfogadott szokásnak, amelyik naponta három főétkezéshez ragaszkodik. Akik tehát munkát folytatnak, természetesen közebeiktathatnak a főétkezés közé még egy étkezést. Általában az élelmiszerek tápértékét számílván a reggelivel táplálékunk összességének 13 százalékát, az ebéddel 46 százalékát és a vacsorával 33 százalékát vesszük be a szervezetünkbe.

A közbeeső étkezésekre még átlag a napi táplálék 6 százaléka marad. Ejjel a gyomornak és a beleknek 12 órai munkaszünetet adunk. Reggel azonban a szervezet már újabb tápanyagot kíván.

A mi reggelink nem túlságosan gazdag, rendszeren kávéból, teából és vajkenyérből vagy kifliből áll. Ez azonban nem általános. Az angol világban a nagy éjjeli szünet után gazdag reggelit esznek, amely több csésze tea

mellett, pirított kenyérből, vajból, tojásból vagy sonkából, kisütött vagy főtt halból, hideg húsból és esetleg beefsteakból és befejező édességből áll. Ezt a bő reggelit, amely nem egészen indokolatlan, igen könnyen megszokhatja az ember. A délelőli viszont igen kevés fogásból áll az angoloknál. Bizonyos tekintetben tanulhatnánk mi is az angol szokásokból, mert különösen gyerekeknél okos dolog, ha gazdagabb reggelit adunk nekik.

A déli nagyétkezés azután lehet valamivel szegényesebb is. Mirdenesetre hibás dolog az a szokás, hogy az emberek gyorsan, szinte lábön állva lehajjták reggeli teájukat vagy kávéjukat és gyorsan, alig megrágván eszik meg hozzá a kenyeret vagy kiflit. Az elsietett reggeli igen gyakran komoly gyomorhajok okozója lehet.

Az is fontos, hogy az étkezések óráját lehetőleg pontosan tartjuk be. Mert az étvágy a szokást követi és mindig a megszokott étkezési órákban jelenkezik. Sok emésztési zavarokat rendszeren étkezés az oka. Vannak, akik a reggelin kívül naponta csak egyszer esznek meletet és vacsorájuk hideg ételből áll. Ezek az egyszeri meleg étkezést gyakran arra használják föl, hogy nagy tömegeket vigyenek be a gyomrukba. Ez szintén betegségek okozója lehet, gyomornagyobbodást, gyomorülyedést okozhat és zavarokat csírázhat az emésztésben azért is, mert megváltoztatja a gyomornedvnek úgy mennyiségét, mint minőségét.

A legtöbb ember közepmagas hőfokon eszi meleg ételtet s ez a hőfok átlag 30—40 fok Celsiusra tehető. A túlságosan meleg ételnek rossz hatást gyakorolnak a szervekre, köztük a szívre is, mert nagyban emelik a vérnyomást. A túlságosan hideg étel szintén, betegségek okozói lehetnek.

Hogy a gyomornedv jól át tudja itatni a gyomorba bekerült ételdarabokat, ahhoz elsősorban az szükséges, hogy az ételket jól rájuk meg. Sok ember csak a szájába veszi, megnyalzza és gyorsan lenyeli az ételt. Ezek a durva darabok természetesen emésztetlenül hagyják el a szervezetet, de emellett zavarokat okozhatnak az emésztés menetében is.

Ami a folyadékot illeti, általában az ebédnél nem is volna szükség rá, hogy folyadékot igyunk, mert a levesel 200—300 köbcentiméter folyadékot vesszünk be és a többi ételnek víztartalma is 50—90 százalékra tehető. De az emberek már régi időtől fogva hozzá vannak szokva, hogy a száraznak tetsző ételket vízzel, teával, sörrel vagy borral öntözzék. Ez hozzájárul a fölhevült nyálkahártya lehűtéséhez. Az alkohol kellemes zsíroló hatása mellett a hangulatot is emeli. Kis mennyiségű folyadék ivása ellen nem lehet kifogást tenni. Meg kell azonban akadályozni azt, amit gyerekeknél gyakran lehet látni, hogy majdnem minden falat után egy korty vizet is öntenek magukba. Ez ugyanis azzal jár, hogy a gyomornedv túlságosan felhígul és elveszti az emésztéshez szükséges hatóerejét.

A kultúremler évszázadok óta azt kívánja, hogy ételét fűszerezve legyenek. Az enyhe fűszerezés ellen orvosi szempontból sem lehet kifogást emelni, mert a fűszerezés hozzájárul a gyomornedv-kiválasztás előidőzéséhez. — Emellett az ételk egyhargusága is bizonyos változatosságot tud belevinni. A modern szakácsművészet igazában nem is egyéb, mint fűszerezési művészet. A túlzott fűszerezés azonban nagyon árthat az emésztés menetének és

különösen, olyan embereknel veszedelmes, akiknél valamilyen vesecelváltozást állapította meg. Vigyáznunk kell arra is, hogy a gyerekeket ne szoktassuk túlzottan fűszeres ételekhez.

Gazdag étkezés után, különösen öreg emberek, szívesen alusznak. Ennek meg van a szervezeti oka, mert a bő étkezés után a vér másképp oszlik el az agy és az emésztési szervek között, mint étkezés előtt. Fialalabb és egészséges embereknel is helyes dolog, ha étkezés után kissé pihennek, esetleg alusznak is, bár nem feltétlenül szükséges, hogy az alvás hosszú ideig tartson.

Vannak emberek, akik úgy élnek, mintha állandóan félnének, hogy éhen pusztulnak. Minden kis kirándulásra, minden útjukra olyan tömegben visznek élelmiszert, mintha legalább is az északi sarkra készültek volna fel. Es nem veszik tudomásul, hogy az emésztési betegségek legfőbb okozója a túlsok evés. Máj-, gyomor-, bélbetegségek, túlzott elhízás, epehajok, köb-svény, cukorbetegség és még sok más betegség igen gyakran a sok evésre vezethetők vissza. A háború alatt, amíg általában soványabb volt a konyha, jóval kevesebb gyomor- és bélzavart, epehajt és cukorbetegséget lehetett látni. Ugyanezt elérhetnék az emberek háború nélkül is, anélkül, hogy étkezésük izletessége csökkennék, ha táplálkozásukban nem tisztáz az ösztöneik után mennének. Bizonyos kor fölött, az ötvenes években már egyenesen életkérdés, hogy ne tápláljuk túl magunkat. Kővér emberek — biztosító intézetek statisztikái bizonyítják — aránylag ritkán érnek el magas kort. A sok evés tehát nemcsak hiábavaló, mert a szervezetnek nincs szüksége rá, hanem egyenesen veszedelmes. Együnk tehát izletesen és lehetőleg változatosan, mert az evés művészete is, min minden művészet, a minőségre fekteti a főszlyt, nem a mennyiségre.

Dr.

MINDEN VÁROSBAN TÖBB SOKGYERMEKES ANYÁT TŰNTET- TEK KI, MINT DEBRECENBEN.

Miskolcon már a nyolcgyermekes anyák is jutalmat kaptak és 24 anya részesült kitüntetésben.

Két évvel ezelőtt indult meg az a nemes és minden vonatkozásban helyes elgondolásmozgalom, amelynek célja: kiemelni és a társadalmi megbecsülés piederstájára helyezni az anyát. Nagybányai vitéz Horthy Miklósné Magyarország kormányzójának a felesége és gróf Klebelsberg Kunóné álltak a nagyszerű mozgalom élére, hogy harcot hirdessenek az egyke ellen és hogy minden rendelkezésre álló eszközzel kidomborítsák az anya magasztos hivatását s azt, hogy ebben a csonkaországban oltárt kell állítani a magyar anyának.

Minden városban kitüntettek több anyát, de feltűnő jelenség, hogy

az egész országban a legkevesebb kitüntetett Debrecenben van.

A sokkal kisebb Miskolcon is

huszonnégy anyának adtak pénzt és kitüntetést.

Már a nyolcgyermekes anyák is résztvettek az akcióban Miskolcon.

Uradalma **BOR** 5 liter vételnél 66 fillér. Petőfi tér 3.

Izléses, sikkos és olcsó,

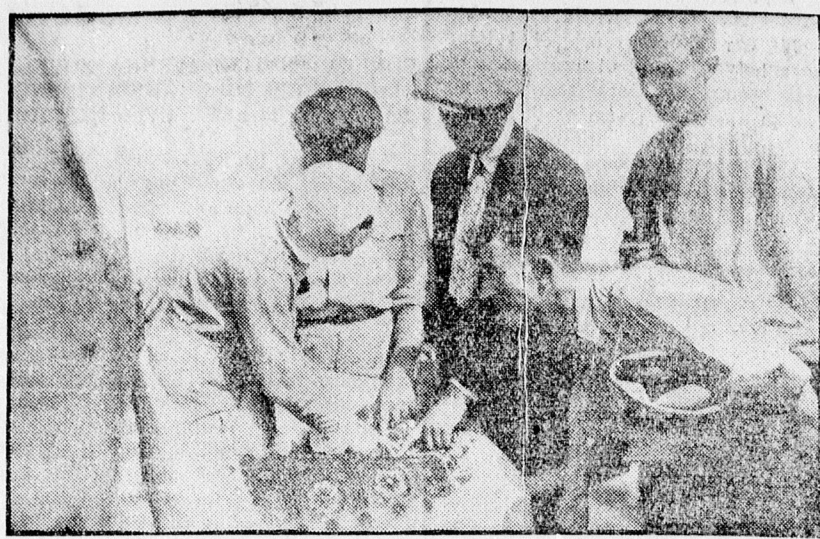
ez a férfi ruházkodásnál a jellemző. Hogy ez mind meglegyen rendeljük ruháinkat

Keresztvuriszabónál, Varga-u. 1

Képek a kültöldi diákok hortobágyi látogatásáról

A Hortobágyon: A gulyása fotografusok pergőtűzében.

A kültöldi diákok nézik a szür-varrottas díszítését.

A rutének szabadságharangja

A rutén Felvidéknek megszállása után egy csehi kormánylapok, mint a fizetett kültöldi sajtó sokat hangoztatta, hogy a csehek szabadították fel a rutén népet az ezeréves magyar „elnyomatás jármá” alól, autonómiát adva nekik a hírhedt wilsoni pontok alapján.

A rutének „felszabadításán” felbuzdulva az amerikai rutének, 1910 tavaszán egy harangot öntettek, s mint a „felszabadulás” szimbólumát, a „Szabadság harangját” elküldötték Ungvárra, hogy örökké hirdesse az amerikai rutének dicső történelmi momentumát, amikor 1919-ben Zsatkovics amerikai ügyvéd és Massaryk megállapodtak abban, hogy a felvidéki rutének a csehekhez „csatlakozanak”.

Óriási előkészület, nagy sürgés-forgás előzte meg a „történelmi” napot Ungváron. Óles plakátok hirdették a nagy nap „jelentőségét”. Judás pénzen vásárolt bérencek, lélekfúrók, lelketlen hada larmázta fel az egész környéket. Ungvár uccáin házról-házra járt a rendőrség, felszólítva a lakosságot, hogy lobogózzák fel a házaikat. A falakból agítatórok, cseh főszolgabírák, jegyzők államköltészen felvonultattak egy néhány rutént, zsidót, beözönlött ukrán és nagyorosz söpredéket.

Megkezdődött a nagy ünnepség. Az állomásról felvirágozott, felpántlikázott ökrös szekeren, katonai díszőrséggel, harangok zugása közepette, vontatták a harangot, majd felhúzták a megyeháza előtti téren felállított fálványra. Nagy volt a versengés a felolalkodott konjunktura műrutének és a cseh vezetők között, ki húzza meg legelőször a „szabadságharangot”?

Megtörtént a nagy aktus. Megkondult a „szabadságharang” aznap először s utóljára. Hangja fals volt, vészjelző..., mintha temetésre hívta volna a ruténeket...

Másnap lekerült a megyeháza udvarára. Ott hever most is, porosan, sárosan, elnémulva, elhagyatva. Az ott székeltő cseh kormányzóság portásának tyukjai főbiskolnak rajta. Megkopott szalagfoslányait, elkorhadtt virágmardványait busan lengeti a szél.

Vajlon nem érez-e lelki-furdalást a mindennap ott járó maradék birtokokat élvező, kijáró lélekfúrók hada?

A rutének tíz évi sötét kálváriája igazolja most, hogy a cseh „felszabadítás” halálharangja kondult meg Ungváron 1920 tavaszán.

(Dr Dudinszky Béla.)

A „DEBRECZEN” szombat reggeli száma közli az egész heti teljes rádió-műsort.

Követendő példa

A társadalom segítse a sokgyermekes anyákat.

Szent István napján osztották ki ünnepélyes keretek között Debreczenben is a sokgyermekes anyáknak a jutalmat és a kitüntetést. A magyar anyák ünnepét rendező bizottság juttatta ezeket a jutalmakat és kitüntetéseket a sokgyermekes anyáknak. Egy-egy anyának 50—100 pengő jutalom jutott, amely összeg természetesen nem áll arányban azzal a nagy tartozással, amellyel a magyar társadalom tartozik az olyan szegény anyáknak, kik tíztizenkét, sőt több gyermekkel ajándékozták meg a hazát. Kétségtelen, hogy a társadalom összességének is kötelességei vannak e téren és

igen szép példát mutatott Csiha Elek volt hajdunánási malomtulajdonos, a debreceni társadalom köztisztületben álló tagja, mikor szerkesztőségünkhez intézett értesítésében a sokgyermekes anyáknak a maga részéről is adományt ajánlott fel.

Csiha Elek és hitvese elhatározták, hogy a minap kitüntetett sokgyermekes családoknak

egyenként tíz, illetve husz kg. lisztet adományoznak.

Tíz kg. lisztet kapnak tőlük azok, akiknek 100 pengő jutalom jutott, s husz kg. lisztet pedig azok, akiknek csak 50 pengő jutott a hivatalos aktus alkalmából. Ezúton hívják fel Szegedi Istvánné 14 gyermekes anyát (Téglavető), özv. Kovács Miklósné 11 gyermekes anyát (Wolaffka telep 29.) Turi Mihályné 12 gyermekes anyát, Nagy Antalné 10 gyermekes anyát (Erzsébet u. 26.) Amit Miklósné 10 gyermekes anyát (Erzsébet uca 42. sz.), Budaházi Lajosné 11 gyermekes anyát (Haláp 151. sz.), hogy

a lisztadomány átvétele végett házuknál: Rákóczi uca 30. sz. alatt e hó 26-án, hétfőn délután 3 órakor jelentkezni szíveskedjenek.

A nemes szívű tett igazán követésre méltó, annál is inkább, mert tudomásunk szerint

a hivatalosan kitüntetettek kivül még több sokgyermekes anya van Debreczenben, akik kiharadtak a hivatalos akcióból

és akik megérdemelnék a tehetősebb emberek segítségét. Felvet-

jük a gondolatot épen Csiha Elek ur elhatározása kapcsán,

milyen szép lenne, ha tehetősebb családok koronként élelmiszer-segítséget nyújtanának a sokgyermekes szegény családoknak.

Ez igazán keresztényi és szociális eszelekedet volna, mellyel Debre-

cen társadalma példát mutatna.

A „Debreczen” szerkesztősége ezirányban szíves rendelkezésre bocsátja hasábjait úgy a nemes szívű adakozóknak, mint az arra rászoruló sokgyermekes anyáknak.

Adományokat a kezelés megkönnyítése céljából nem kérünk a szerkesztőségbe juttatni, csupán értesítést arról, hogy mikor és mit óhajtanak a nemes szívű adakozók a sokgyermekes családoknak juttatni.

Meleg kenyér helyett hideg golyót kaptatok...

Eljárást indítottak a románok láz itás címén a lupényi református pap ellen az agyonlőtt bányászok temetésén elmondott gyászbeszéde miatt.

Bukarestből jelentik: A Cuvantul jelentése szerint a dévai főügyészség lázítás címén eljárást indított Szabó lupényi református lelkész ellen, aki az augusztus hatodikai tömegmészárlás áldozatainak temetésén állítóan többek között ezeket mondotta:

— Ide jöttetek drága magyar munkások, hogy kenyeret keressetek magatoknak és családtagjaitoknak és meleg kenyér helyett hideg golyót kaptatok. Ide jöt-

tek a szén, a fekete gyémántok birodalmába, minden fájdalom és minden bűnök ez országába, ahol csak kihasználtak benneteket, de jogitokat el nem ismerték.

Az erdélyi magyarság nagy felháborodással fogadta a hírt, hogy a gyászbeszéd miatt felelősségre vonják Szabó lelkészt, mert azon a véleményen van, hogy a lupényi vérengzés ügyében folytatott vizsgálat is igazolta a beszéd e kitételeinek jogosultságát.

VÉGLEG ELVESZETTNEK TEKINTIK A SVÁJCI OCEÁN-REPÜLŐKET.

Newyork, augusztus 22. A svájci óceánrepülők most már elveszetteknek tekintendők. Aviatikai körökben minden reményt feladtak és teljesen kilátástalannak tartják a mentőexpedíciók sikerét is. A newyorki svájci kolónia körében szintén belátták a mentési kísérletek teljes reménytelenségét, miután a hétfő reggeli liszaboni start óta több, mint hetven óra telt el anélkül, hogy a repülőkről hír érkezett volna.

Benzinkészletük a legjobb esetben is csak ötven órára futotta s így aztán egészen bizonyos, hogy a svájciak a nyílt óceánon kényszerleszállást hajtottak végre. Az időjárás az amerikai partok mentén mindenütt a lehető legrosszabb, úgyhogy Kaeser és Lüscher a magukkal vitt gummicsonakon sem tarthatják fenn magukat a vizen, — miután a hullámverés mindenütt igen nagy. A rossz idő folytán a mentési munkálatok is a legnagyobb nehé-

ségekre ütköznek.

Repülőgépekkel nem lehet kimenni a viharos tenger fölé s így a kutatásokban csak az óceánon haladó gőzösök vesznek részt. A roosewelföldi repülőtéren két teljes éjszaka várták a pilótákat. A fényszórók tegnap és ma éjszaka is állandóan bevilágították a környéket, a svájci pilóták azonban nem érkeztek meg.

DEBRECENI KALAUZ

166 oldalon, 40 képpen ismerteti Debreczen városát és a Hortobágyot. — Ara részletes térképpel 1 P 50 fillér.

Kapható minden könyvkereskedésben.

Különleges és egyszerű

BUTOROK

jótállással részletre legelőnyösebben

FaiparnálKirály ucca 4. szám
Ugyeljünk a címre.

A hágai konferencia válsága

Szombaton valószínűleg elutaznak a hatalmak képviselői Hágából.

Hágából jelentik: A nap tárgyalásai folyamán az a vélemény alakult ki, hogy szombaton, — akár sikerül döntené, akár nem, — a hatalmak képviselői elutaznak Hágából.

Amennyiben Snowden továbbra is a merev visszautasítás álláspontjára helyezkedik nem marad más hátra, minthogy a konferenciát sikertelenné nyilvánítani.

Páris, aug. 22. Hágai telefonjelentés szerint arra az esetre, ha a megegyezés létrejön, ami immár úgy látszik órák kérdése, újabb nehézségek fognak támadni. Egyfelől nehezebb lesz Hágában a miniszterek nélkül folytatni lassu ütemben a szakértők tárgyalá-

sait, másfelől az angolok is, franciák is, valamint a németek is más és más várost óhaztanak. Ilyen körülmények között igen valószínűtlen, hogy a szeptember elseji értekezlet eredményre vezet.

Hága, aug. 22. Ma délután a következő hivatalos jegyzéket adták ki: A hat meghívó hatalom képviselői ma délelőtt 10 óra 30 perckor összeültek, hogy folytassák az értekezlet munkálatainak megvizsgálását. Elhatározták, hogy ismét megkezdik a magán eszmecsereket s megszakítás nélkül folytatják addig, ameddig végleges megállapodásra nem jutnak és ezt a delegátusok holnapi ülése alkalmával fogják közölni.

All a harc Szovjetország és Kína között

London, augusztus 22. Az orosz-mandzsuri határról érkező hírek szerint, amelyek mind megegyeznek abban, hogy

a helyzet a határvidéken válságosra fordult.

Bár hadüzenet egyik részről sem történt, az orosz-kínai háború valójában már napok óta tart. A Daily Express mukdeni szikratávirata szerint Mandzsuli közelében tegnap közel huszonegy óra hosszat tartó ütközet volt a kínai és az orosz csapatok között. — Orosz részről négyszáz főnyi gyalogság, több mobavelő repülőgép, tüzér-

ütegek és tankok vettek részt a harcban.

A kínaiak veresége kilencven halott és sebesült. A csata a kínaiak győzelmével végződött, akik nagy veszteségek ellenére is megállították az orosz offenzívát. Mandzsuli város a harc központjába került. Mára újabb orosz támadást várnak s a mandzsuli-kínai parancsnok éppen azért sürgős segítséget kért Charbinból, azzal az indoklással, hogy Mandzsuriában csak gyalogság van, amellyel nem tudja tartani a várost. Az orosz támadás elhárítására nagyobb lovasságra és tüzérségre van szükség.

Bechapott a villám a tanyába és összeégetett egy jegyespárt

Az Alföldön keresztülvonuló hatalmas vihar igen súlyos szerencsétlenséget okozott Szemerei László ceglédi tanyáján.

A villám beleszapott közvetlenül a tanya előtt álló magas jegenyefába, végfutott a fán, majd behaladt a zárt ablakon keresztül a szobába és összeégette a szobában tartózkodókat. A gazda és felesége csak kisebb égési sebeket szenvedtek, a 16 éves Szemerei Lászlónak két lábán és hátán futott át a villámcsapás és mindenütt égési

sebeket ejtett.

Súlyos sérülést szenvedett Szemerei Mária 18 éves hajadon, aki völegényével közvetlen az ablak közelében ült. Mindkettőjüknek egész testén végigszaladt a villám, a szerencsétlen menyasszonynak a karját, a völegénynek pedig egyik lábát megbénította, Szemerei Máriaét és völegényét, valamint Szemerei Lászlót a kecskeméti kórházba szállították, ahol harmadfokú, rendkívül súlyos égési sérülésekkel vették kezelték alá őket.

A KORMÁNYZÓ A SZOLNOKI KIÁLLÍTÁSON

Szolnok, augusztus 22. Cstürötökön délután megérkezett Szolnokra Horthy Miklós kormányzó kíséretével, hogy megtekintse a Tiszavidéki kiállítást. Almásy Sándor főispán fogadta a kormányzót, akinek két magyar ruhás kislány, egyszerű gazdák gyermeke, rózsacsokrot nyújtott át. A kiállítás megtekintése előtt a kormányzó Pólya Tibor festőművészrel hosszasan beszélgetett, aki végyvezette a kormányzót a művésztelep kiállításán. Az általános kiállításon a főispán és a polgármester kalauzolták a kormányzót, aki hosszabb időt töltött az egyes pavilonoknál és beszélgetett a gazdákkal. A kormányzó meglegedését fejezte ki a látottak felett és utána autón kenderesi birtokára utazott.

„EGYENEK KEVESEBB KENYERET ÉS FIZESSENEK ÉRTE TÖBBET” — ÜZENIK AZ AMERIKAI BUZATERMELŐK AZ EURÓPAI FOGYASZTÓKNAK

A Daily Mail, lord Rothermere lapjának levelezője jelenti lapjának Winipegéből: „Egyenek kevesebb kenyeret és fizessenek érte többet”, így hangzik az amerikai buzatermelők baljóslatu üzenete az európai fogyasztókhöz.

A chicagói gabonatözsde rakéta módjára emelkedik a buza ára arra a jelentésre, hogy három kanadai prairie tartományban példanélküli az aszály pusztítása.

A buzái oly roppant tömegekben vásárolják, hogy az amerikai farmerek ma 1500 millió dollárral gazdagabbak, mint voltak májusban, amikor legalacsonyabbra esett a buza ára.

Julius elején 375 millió bushelre be-

csülték a kanadai 3 prairie tartomány várható buzatermését. Ma már alig 219 millióra számítanak a szakemberek,

akiknek véleménye szerint Kanada, mint buzaexportáló ország, ebben az esztendőben alig vehető figyelembe.

Egy felvidéki magyar urilány tragédiája

Egy levél miatt leartóztatták, napokig cigányokkal zárták egy cellába és

vallatták, végül a kassai emberevő csak egy hét múlva engedték haza.

A felvidéki magyarok kálváriás életének szomorú példája az, amely mostanában történt egy ottani előkelő magyar úrilánnyal.

A leány édesapja egy levelet bízott a leányra, hogy adja fel a postán. A levél a felvidéki magyarság harcos vezérének, Szüllő Gézának volt címezve. A leány gyanútlanul vitte a levelet az uccai postaszekrényhez, de útközben szerencsétlenül két cseh politikai detektívekkel került szembe.

A detektívek félszemmel leolvasták a levélboríték címzését és a leányt a nyílt uccán elfogták és a rendőrségre hurcolták.

Útközben az urilány atyjának egyik barátját pillantotta meg az uccán és odakiállította:

— Mondja meg apának, hogy visznek a csehek!

Az ügyvéd alig egy negyedórával később már értesült a katasztrófáról és kétségbeesetten sietett a rendőrségre, hogy leánya sorsát megtudja és felvilágosítást kérjen, miért tartóztatták le a leányt. De hiába járta végig a rendőrségi hivatalokat, a cseh hivatalnokok mindenütt azzal válaszoltak izgatott kérdéseire, hogy

leányáról semmit sem tudnak.

Az eredménytelen kutatás után az ügyvéd fia vállalkozott arra, hogy a hűgát felkutassa. Bement a rendőrségre és mint egyszerű ügyfél végigjárta a különböző helyiségeket, míg végre

az egyik detektív szobába akkor nyitott be, mikor a síró leányt éppen vallatták.

Aki pezsgővel locsoltatta fel a kávéház padlóját

Egy aradi sikasztó élete és halála.

Aradról jelentik: Csütörtökön, a kora délutáni órákban az aradi vasútállomás előtt, az árupénztár szomszédságában egy feltűnő jó megjelenésű fiatalember előkapta revolverét és magába lött. Ijedten vették körül az arajárók és rögtön szóltak hozzá:

— Az Istenért, mit csinált?

— Semmit, — válaszolta a fiatalember, véresen feküdve a földön. — az egész csak vice, kicsit öngyilkos lettem, ártatlan vagyok.

A fiatalember Fofou Coriolan, vasuti tisztviselő volt, akinél a váratlan rovancsolás megállapította, hogy mintegy 1200.000 lei-vel károsította meg az államvasutat.

Fofu a revolvért állt alatt süttötte el a golyó a szájpadráson felhaladva szaladt a koponyájába. — Megoperálták és most már túl van a veszélyen. Az ügyben nagyarányu vizsgálatot indítottak s őrizetbe helyezték Bánffy Akos ellenőrt is. — Szombaton újabb letartóztatás történt az ügyben; letartóztatták Müller Ede nyugalmazott számosztályi főnököt, aki esztendőök óta költséges és könnyelmű életmódot folytat. Egy-egy éjszaka 30–40.000 leit költ

A kihallgatást azonnal félbeszakították a fiatalembert pedig eltávolították a rendőrség épületéből.

Az ügyvéd a felfedezés után még napokig nem tudta leányát kiszabadítani a börtönből.

Csak egy hét múlva került haza felzaklatott lélekkel, megtörtén és csak később tudta elmondani, hogy a cseh rendőrségen milyen torturáción esett keresztül. A detektívek napokon át vallatták s mikor nem tudtak vele boldogulni, hogy végképpen megtörjék,

öt cigányasszonnyal zárták egy cellába.

Kettő tolvajná volt, a másik három cigányasszony pedig

a szepesi gyilkos cigánybandából került ki.

A leány kérdéseire ezek egykedvűen felelték, hogy őket gyilkossággal és emberevéssel vádolják. A szerencsétlen urilány erre sírógöresöket kapott úgyhogy végre is kénytelenek voltak más cellában elhelyezni. Többször felelték órákon át eszméletlenül állapotban Mikor magához tért, újra meg újra vállatára fogták, de

semmi terhelő bizonyítékot nem tudtak a leányból kiváltani.

A fiatalleány soha el nem hagyta a „cseh” területet, nem is levelezett Magyarországon senkivel sem és így hiába való volt a cseh rendőrség minden mesterkedése, hogy a jelentéktelen esetből politikai tőkét kovácsoljon és új áldozattal gyarapítsa a felvidéki magyar kisebbség agyonzaklatott táborát.

A SINGER VARRÓGÉPEK
már a LEGJOBBAK!

Sodrony ágybetéte

legjobb minőséget készít

Neumann Póterfia ucca 17.

A NAP HIREI

Fő az egészség

Angol és amerikai folyóiratokban gyakran látni egy rovatot, melynek „Keep Fit” a címe. Ez a két szó magyarul körülbelül annyit jelent, hogy „Vigyázz az egészségedre!” A rovatban szereplő egyéniségek, tudósok, orvosok, sportemberek, színészek és a gazdasági élet hírességei számolnak be arról, hogy milyen életmód mellett tudták legjobban megőrizni testük frissességét. Egy amerikai folyóirat Keep Fit rovatában most kérdésre Gene Tunneynek, a híres boxolónak, Douglas Fairbanksnak, Torma Talmadgenak, Susanne Langiennak és a kis Jackie Coogannak válaszait hozza.

Tunney, az acélizmu boxoló testi erejét főleg annak tulajdonítja, hogy nagyon egyszerű konyhán él. Reggelje aszalt szőlőből, pirított barna kenyérből, salátából és narancsből áll. Ebédet alig eszik. Vacsoráját egy tányér hagymával, vagy paradicsomlevesel kezdi. Azután sok főzeléket eszik és lehetőleg kevés húst. Teával, kávéval és alkohollal egyáltalán nem él. Itala a tej és a tiszta víz, amit a boxsampion különösen ajánl. Azután nagyokat sétál, lehetőleg mindig friss levegőn van. Kerüli az éjjelezést és legkésőbb fél 12 órakor mindig ágyba fekszik.

Douglas Fairbanks uszik, golfot játszik, atlétikai gyakorlatokat végez, akadályokon ugrik át, tüzes paripákat lovagol, vív és birkozik. Szellemi munkája főleg betűrejtvények megoldásából áll és még abból is, hogy néha zenét hallgat. A táplálékáról nem sokat beszél. Ellenben mindenkinek, aki fiatal és egészséges akar maradni, azt ajánlja, hogy sokat kacsogjon. „A kacagás a legjobb eszköz arra, hogy az ember friss, ruganyos és egészséges maradjon. Emellett — végzi tanácsait a híres filmszínész — a kicsapongások elkerülésének is meg van az értéke.”

„Az egyszerű étkezés egyedül egészséges” — mondja Susanne Lenglen, a tennisz-bajnoknő. Ő évek óta egyetlen bonbon vagy más édességet nem vet a szájába. A puddingokat és tortákat szintén kerüli és húst is csak igen keveset eszik. Az egyszerű, polgári konyha szerinte a legegészségesebb. Alkoholt nem iszik, csak néha játék közben egy pohárka pezsgőt, vagy bort.

Talán a legokosabb, de mindenestre a legkevésbé nagykapu a kis Jackie Coogan válasza: Engem ugyan nem érdekél az, hogy minden pillanatban tudjam, egészséges-e az, amit teszek, vagy sem. Uszom és tornázom, mert ez nekem jólesik. Az iskolai tornaóra azért kedves nekem, mert a többi fiukkal együtt ugrálhatok. A sport egyszerű dolog, ha nem figyelmemetek mindig arra, hogy egészségem érdekében kell azt ünnömm. Olvasok is sokat, mulattató regényeket, de ezt is azért, mert nem lelem jólesik. A többi emberek mindent nehézkesen tesznek. Én azt hiszem, hogy az élet játék és örömeinek ennek a játéknak.

Bámulatos hatású areszépítő szer a

Fáy-crém

Gyorsan és biztosan eltávolít szepelőt, májfoltot, pattanást.

Egy tévely ára — — — — — 1P
Hozzávaló Fáy szappan szintén 1P
Kapható:

Grósz Nagy Ferenc

Arany Egyszarvú gyógyszer-tárában
Debrecen, a Színház mellett

Mehalt egy kisgyermek a máklétől

Gyanus haláleset ügyében indította meg a nyomozást esütörtökön a debreceni rendőrség. Az Emerich uca 1. szám alatt lakó Radócz Antal fiú esütörtökön reggel gyanus körülmények közt meghalt. A haláleset után Salánky József dr. tisztiorvos szállt ki a helyszínre, aki megállapította, hogy az elhalt hátán olyan természetű hullafoltok láthatók, melyekből arra lehet következtetni,

hogy az elhalt mérgezés áldozata lett.

Kihallgatás során az elhalt anyja elmondta, hogy fiának nagy fájdalmai voltak az éj folyamán. Gyomorgörcsökben szenvedett s a szomszédok tanácsára mákot főzött gyógyszerül. Reggelre még rosszabbul lett a beteg s mielőtt orvost hívhattak volna, — meghalt.

A rendőrség a haláleset ügyében elrendelte a vizsgálatot.

Megvizsgálják a bodai gyilkos elmeállapotát

Bevett szokás, hogy a súlyos bűntény elkövetésével terhelt elmeállapotát a törvényszéki orvosszakértőkkel megvizsgálják. Különösen indokolt ez a bodai gyilkosság esetében, mikor ifj. Szűcs Antal olyan bestiális kegyetlenséggel végzett apjával, hogy önkéntlenül is kételkedni kell józan eszé-

ben. A törvényszék most elrendelte ifj. Szűcs Antal elmeállapotának megvizsgálását, amelyet dr. Horváth Arthur törvényszéki orvosszakértő és dr. Benedek László orvos-tanár helyettesítésében dr. Thurzó egyetemi tanárségéd fognak foganatosítani.

— Dr. Vásáry István polgármester feleket mindennap délelőtt 11—12 óráig fogad.

— Esküdtétel. Dr. Hadházy Zsigmond főispán által tb. tisztifőügyesszé kinevezett dr. Gergely Jenő ügyvéd, tegnap délelőtt dr. Vásáry István polgármester kezébe letette a hivatali esküt.

— A vizsgálóbíró szabadságán. — Preinészberger Jenő tanácselnök, központi vizsgálóbíró, tegnap megkezdte szabadságát. A vizsgálóbíró október hó 22-én foglalja el újra hivatalát. — Távollétében dr. Tóth János törvényszéki bíró, vizsgálóbíróhelyettes fogja helyettesíteni.

— Eljegyzés. Galánffy János debreceni közjegyző és neje kölcei Kölcsey Anna leányát, Ilonkát eljegyezte vitéz mokesai és harasztói Harasztly István m. kir. csendőrszázados, (Debrecen—Szentgotthárd.)

— Izraelita istentisztelet a Deák Ferenc ucai templomban. Eke szombatján: Pénteken este hat óra harmincöt perckor, szombaton reggel hét órakor, délelőtt féltizenegy órakor, s délután öt órakor és este 7 óra húsz perckor. — Hétköznapokon reggel félhét és este hét órakor. — A Kápolnás ucai templomban szombaton reggel egyegyed nyolc órakor. Elnökség.

— Dohánykísérők saját érdekükben, gazdasági helyzetük megbeszélésére, folyó hó 25-én, vasárnap délután öt órakor az Angol Királynő külön helyiségében megjelenni szíveskedjenek. Központi kiküldött.

— Felhívás. Szeretettel kérem a Debrecenben tartózkodó helyi cserkészcsapatok parancsnokait és csapatlistáit, hogy folyó hó 23-án, este 8 órára rövid megbeszélésre a kereskedő társulati polgári fiúiskola tanárszobájában, (Piac uca 8. szám) megjelenni szíveskedjenek. A tárgy fontosságára való tekintettel pontos és feltétlenül megjelenésüket szeretettel várom. — Csász László a IX-ik cs. ker. vezető-tiszt helyett.

x Mátyás pincében (volt Márkus). Városház épület, esténként budapesti női szalon zenekar játszik!

— Öngyilkos lett egy balmazújváresi gazdálkodó. Hegedűs Péter balmazújvárosi gazdálkodó tegnap hajnalban beúgrott az udvarán levő kútba. Mire kifogták már halott volt. Tettét állítólag gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el.

x Leányintézetek közelében, vidéki leánykakat, teljes ellátásra elfogad úri család. — Német nyelvoktatás, zongora, kifogástalan nevelés. Cím a kiadóban.

x Tankönyveket Antalffy József cégnél már most beszerezheti. Újonnán vagy ócskán. Író és rajzszerekből is legnagyobb a választék. — Antalffy könyvkereskedés Szentanna és Varga uca sarok. Telefon 612.

— Európában tizenyelemillióval több a nő, mint a férfi. Egy föltétlenül biztos, hiteles statisztikai megállapítás szerint, tizenyelemillió „fölsöleges” nő él ma Európában. Ezt pontosabban úgy kell érteni, hogy tizenyelemillióval több nő él ma az európai államokban, mint férfi. Németországban két és félmillióval több a nők száma, mint a férfiaké, Franciaországban és Angliában ugyancsak, több mint kétfélmillióval a nőtöbblet. A statisztika élén Oroszország vezet. Itt négyfélélmillióval több a nő, mint a férfi. Az egyes európai államokban átlag 10 százalékos a nőtöbblet. — Tizenyelemillió olyan nő van tehát Európában, akiknek semmi kilátása sem lehet a férjhezmenetelre. Ez a jelenség növelni fogja azoknak a nőknek a számát, akik előzőnlük majd azokat a pályákat, amelyek eddig csak a férfiak számára voltak hozzáférhetőek.

x Csak egyszer próbálja ki Róth Lajos kamarai ezüstéremmel kitüntetett higiénikus fodrászatát, amely a mai kor igényeinek teljesen megfelelően berendezve áll mindenkor rendelkezésre, Debrecen, Hatvan u. 6. szám alatt.

— Dörögnek a cseh ágyúk. Az egyik sátoraljúj helyi lapban olvassuk: Az elmúlt hétfői napon, a reggeli órákban sűrű ágyúdörgés volt megfigyelhető a városban. Hegyközi lakók információja szerint egy cseh tüzérezred tartotta lögyakorlatait a Hegyközzel szomszédos megszállott területen fekvő közeli aubauji falvak környékén. Abaujjal határos községekben lakóink már megszokták a cseheknek ezt a gyakori harci játékát. Ujhelynek azonban ritkán van alkalma hallani a cseh ágyúk dörejét, melyet egy vidéki tejárús atyánkfia a városba érkezése alkalmával, nagy izgalomban e szavakkal adott hírül: „dörögnek már a csehek...”

— Hétfőn minden újságírónál a „Debreceni Hétfői Újságot” kérje.

Milyen idő volt és milyen idő várható

A Földrajzi Intézet jelenti aug. hó huszonkettedikén:

Időjárásunk az éjszaka folyamán megindult újabb hideg levegő beáramlás hatására állt. A beáramlás ismét zivatar kíséretében történt. A lesett csapadék mennyisége 15.2 mm. volt s ezzel az augusztusban eddig lesett csapadék meghaladja a 100 mm-ert. A hőmérséklet a lejátszódott folyamatra megfelelően ismét zuhant. A mai maximum 19.6 C. volt, a tegnapiánál 7.4 C-vel alacsonyabb.

A fölünk délkeletre levő ciklon még nem vonult el s így a nagyobb nyomás különbség folytán a hideg tengeri levegő élénk levegő mozgással folytatja beáramlását.

Egyelőre még nyugtalan, kissé felhős s éjszaka különösen hűvös idő várható. Később a nappali felmelegedés fokozatosan érvényesülni fog.

x Szülők figyelmébe! Tankönyvek féláron használt állapotban az összes fiú- és leány iskolák részére kaphatók Régi tankönyveit becserelem. Böhm könyvkereskedése, Bika-szálló mellett.

— A jégbe fagyott vadász. Rómából írják: A déltiroli Kals-gleccseren fantasztikus letele bukkantak rá a turisták. A jégben emberi testet találtak. Mellette régi, rozsdás óra és néhány apróbb tárgy hevert a jégrétegbe fagyva. Sikerült megállapítani ezekből a tárgyakból, hogy ez a hulla 90 év óta nyugszik a jégben. Kilencven évvel ezelőtt tünt el ezen a gleccseren egy vadász. Szent Bertalan napján indult el vadászni és azóta nem tért vissza. Valószínűnek tartják, hogy a vadász eltévedt, kimerülve leült a jégmezőn és ott megfagyott.

— Egyévi börtönrre ítéli a törvényszék egy furfangos szélhámosnőt. Lopással vádolva került tegnap délelőtt Radics Juliánna rovottmúltu, debreceni napszámosasszony a debreceni törvényszékre dr. Tokay Gyula törvényszéki bíró elé. A vádirat szerint Radics Juliánna a múlt év őszén összeismerkedett Herczeg Vilma cselédlánnyal, akit rábeszélte, hogy hagyja el régi szolgálati helyét és szegődjék el egy másik helyre, ahol majd több fizetést kap. A leány hajlott a szóra és azonnal otthagya helyét, egyben megbizta Radics Juliánát, hogy hozza el a régi helyéről a ruháit. Csak ez kellett a ravasz asszonynak. Elment a ruhákért, de azt a szegény cselédlány nem látta viszont többé. Pár napig várt, aztán feljelentést tett a tolvaj ellen. A tegnapi föltárgyaláson kiderült, hogy Radics Juliánna már több ízben volt büntetve, mikor a kérdéses bűncselekményt elkövette, akkor is éppen a fegyházból szabadult ki. A vádirati tényállás különben a tárgyaláson teljesen beigazolást nyert és a bíróság Radics Juliánát egyévi börtönrre sújtotta. — Az ítélet jogerős.

— Elgázolt orvos. Székesfehérvárról jelentik: Dr. Novák Gusztáv lepcsényi körorvos tegnapelőtt délután motorkerékpárján betegének a meglátogatására indult. Egy budapesti rendszámú autó az óriási porfelhőben hátulról nekiszaladt a gyanútlanul haladó orvosnak és az árokba lökte. — Súlyos állapotban a székesfehérvári kórházba szállították. A karambol után továbbszárguló autó tulajdonosát keresik.

A kereskedelemügyi miniszter leirattal rendezte a villamos felszerelési cikkek árusításával foglalkozó kereskedők munkavállalását

A debreceni kerületi Kereskedelmi és Iparkamara az elmúlt év november havában felterjesztést intézett a m. kir. kereskedelmi miniszterhez, amelyben annak a kérdésnek kérte rendeleti úton való szabályozását, vajjon a villamos felszerelési cikkek árusításával foglalkozó kereskedőknek joguk van-e antenna, villamos világítás, motor- és egyéb villamossági berendezések, valamint villamos vezeték elkészítését elvállalni.

A kereskedelmi miniszter az 1922. évi XII. t.-c. 47. szakaszának második bekezdése alapján azt a választ adta a Kereskedelmi és Iparkamarának, hogy a kereskedő kereskedelmi szakmára szóló iparigazolványa alapján csupán az üzletkörébe tartozó áruk elkészítésére vehet át megrendelést és csupán az általa eladott, üzletkörébe tartozó áruk átalakítását és javítását vállalja el, még pedig azzal a korlátozással, hogy a megrendelt áru elkészítését, illetve az ál-

tala eladott áruk javítását és átalakítását csak az illető munka végzésére jogosult iparossal végez tetheti. Ellenben antennáknak felállítása, villamos áramu világítási és egyéb berendezéseknek, ezek részének, valamint villamos mérő eszközöknek felszerelése, villamos vezetékeknek létesítése, illetve elkészítése, kapcsolása és javítása a villamos cikkek árusításától teljesen elválasztott és az említett cikkek előállításától is elkülönített munka. Elhöz képest ilyen vezeték s berendezések létesítésére illetőleg elkészítésére a villamos felszerelési cikkek árusításával foglalkozó kereskedő megrendeléseket nem vehet át, azoknak átalakítását javítását el nem vállalhatja még abban az esetben sem, ha a munkálatokat arra jogosult iparossal végeztetné el.

A miniszter ezzel a válaszával egy régóta húzódó és sok surlódásra alkalmas szolgáltató kérdésben döntött.

Gyászrovat

Özv. Kerékgyártó Józsefné szül. Szabó Julianna, életének 63-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 23. napján délután 3 órakor lesz, a Csapó utcai temetőháztól, a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után, a Csapó utcai temetőbe. A temetést Fehértói tem. váll. rendezi.

Vadász László életének első havában elhunyt. Temetése folyó hó 23. napján délután 3 órakor lesz, a Szt. Anna utcai temető kápolnájából, a rom. kath. egyház szertartása szerint tartandó beszéltetés után, a Szent Anna utcai temetőbe. A temetést Fehértói tem. váll. rendezi.

Katona Erzsébet életének 16. havában elhunyt. Temetése folyó hó 23. napján délután 5 órakor lesz, a Kossuth utcai temetőháztól, a ref. egyház szertartása szerint, a Kossuth utcai temetőbe. A temetést Fehértói tem. váll. rendezi.

Papp Józsefné szül. Sallay Julianna 53 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 24-én délután fél 5 órakor lesz, a Bihari telep. Biró u. 10. számú háztól, a ref. egyház szertartása szerint, a Kossuth u. temetőbe. A temetést Gebauer Károly és Társa tem. int. rendezi.

Bardócz András, nyug. detektív-felügyelő, 62 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 24-én délután fél 5 órakor lesz, a Szent Anna utcai temető kápolnájából, a rom. kath. egyház szertartása szerint. A temetést Gebauer Károly és Társa tem. int. rendezi.

Erdei Etelka 21 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 23-án délután 3 órakor lesz, a Hatvan utcai temető kápolnájából, a ref. egyház szertartása szerint. A temetést Gebauer Károly és Társa tem. int. rendezi.

Özv. Majoros Sándorné született Bundják Anna, 76 éves korában, Egyeken elhunyt. Temetése folyó hó 24-én délután 4 órakor lesz, Debrecenbe szállítva, a Szent Anna utcai temető kápolnájából, a római kath. egyház szertartása szerint. A szállítást és temetést Gebauer Károly és Társa tem. int. rendezi.

x Hákok! Tankönyvek féláron használt állapotban vétel átcserelés tankönyvkötés 50 fillér, vászonsarokkal, pepita-fűzet, 40 lapos, 16 fillér, 80 lapos 30 fillér, Springer könyv-, papír-, fotoszaküzletében.

Vadas Iván Debrecenben

Vadas Iván a budapesti királyi József Műgyetem atletikai tréner, az elismert szak tekintély és kiváló író egy hónapi tartózkodásra Debrecenbe érkezett és a DEAC felkérésére ez idő alatt átveszi a DEAC atléták tréningjének vezetését is. Ezzel kapcsolatosan az Egyetemi Sporttelepen több szakelőadást is tart az atletika különféle kérdéseiről és körülbelül 6—8 előadás keretében részletesen ismerteti az atlétikát, a különféle stílusokat és tréning módszereket, táplálkozást, versenyzést stb.

Vadas Iván kiváló tréneri képessége remélhetőleg Debrecenben is felszínre hoz néhány tehetséget és működése különösen a DEAC-ban tréningező középiskolások fejlődésében jut majd kifejezésre. Mindenesetre Debrecen atletikájának nagy hasznára válik, hogy a legkiválóbb szakférfint sikerült ha csak ilyen rövid időre is megnyerni az atletika propagálására és oktatására.

Elegánsan öltözött fiatal nő holttestét vetette ki a Duna.

A szigetújfalusi csendőrség telefonon értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy Szigetújfalun mellett a Duna egy elegánsan öltözött fiatal nő holttestét dobta ki. A csendőrség jelenléte szerint a fiatal nő — körülbelül huszestendős lehetett, — gesztenyebarna haja, bubirizurájú, sárga atapon piros és kékeskék elegáns nyári ruhája volt, fehérneműje Sz. I. monogrammal van ellátva. Nyakában aranyvasklánc, egy keresztalakú medallonnal, melyen közepén piros kő van. Fülében arany fülbevaló, ugyancsak piros kővel és egy darab gyönggyel. Kezén egy kisebb gyűrű mellett arany pecsétgyűrű, amelyen szintén Sz. I. monogram van. A budapesti rendőrség a szigetújfalusi csendőrség jelentése alapján megindította a nyomozást a Dunából kifogott holttest személyazonosságának megállapítására. A személyleírás és az öltözködés szerint a Duna halottja a jobb társadalmi osztályokba tartozhatott.

Gazdaság - ipar - kereskedelem

A Kereskedelmi és Iparkamara sürgeli a kisipari hitelkérdés rendezését

A kézműiparosságra nehezedő szá-probléma sorában talán a legfontosabbak egyike: a kisipari hitelkérdés rendezése. Sajnos a kormányzat részéről ezt a kérdést nem kezelik azzal a gyorsasággal, amelyet a probléma sürgős volta megérdemelt. Holott éppen a mai időkben, amikor a hitel különben is drága és a kézműiparosság ahhoz hozzájutni igen nehezen tud, különösen szükséges volna az, hogy ez a kérdés mielőbb megoldassék.

Ezért a kereskedelmi és iparkamara felterjesztéssel fordult a kereskedelemügyi miniszterhez, amelyben kéri a kisipari hitelkérdés sürgős és kedvező megoldását.

Hiszen az IOKS által eddig lebonyolított akciók a legjobban igazolják azt, hogy az iparosság, amennyire a gazdasági viszonyok engedik, kötelezettségeinek igyekszik pontosan eleget tenni és így egyáltalán nem áll az, amivel a kisiparosság kedvezményes hitelakcióját sokszor gáncsolják: hogy t. i. a kisiparosság még nem érett meg a hitellel való szerves és intenzív bekapcsolódásra. Az 1928. év végéig az IOKS által kihejlesztett 4.750.544 pengéből peresített követelés volt 134.754 pengő, amelyből azonban a peresítés következtében 1929. év végéig befolyt 64.561 pengő, tehát peresített maradt a követelés elenyészően kevés része.

Ma már az ugynevezett kisipari hitelakció során fokozatosan rendelkezésre bocsátott 2.400.000 pengős hitelkeret, amely teljesen a vidéki iparosság céljait szolgálta s amelyből az IOKS 1925. évi januárja óta a visszafizetések újból kihelyezésével közel 3000 fél igényt elégítette ki 4.900.000 pengő érték-

ben, elfogyott és az IOKS így kénytelen, a hozzá folyvást érkező hitelkérdéseket visszautasítani. Ez pedig egyáltalán nem szül jó vért és nem szolgálja az oly sokat hangoztatott konszolidációt.

A magyar kisiparosság joggat hivatkozhatik arra, hogy Bécsben a Kisiparosság hitelkérdésének kielégítésére a Zentral Sparkasse utján 50.000 millió schilling áll a rendelkezésre, hogy Németországban egy-egy nagyobb ipari vidék centrumában nagyobb hitelkerettel bírnak a kisiparosok, mint nálunk az egész országban.

1918-ban a magyar kormány egy tervezet dolgozott ki Szerényi József minisztersége alatt a kisipari hitelkérdés kielégítésére. Ennek a tervnek a kerete 100.000.000 korona volt, ami megfelel 43 millió aranykoronának, kb. 50 millió pengőnek. Ha ezt figyelembe vesszük, amikor Csonka-Magyarország kisiparosai számára méltányosan kérhetjük azt, hogy a hitelkeret 10 millió pengőre emeljük fel.

A lebonyolítás módját illetőleg kívánatos volna figyelembe venni a kereskedelmi hitel lebonyolításának rendszerét, amely a maga decentralizációjával a hitelt könnyebben hozzáférhetőbbé teszi. Ez távolról sem akar a kamara részéről az IOKS által vezetett akció elleni nyilatkozás lenni, mert az IOKS a rendelkezésére álló eszközökkel mindig a legteljesebben állott az iparosság mellé és kívánságait a lehetőség határára belül mindig teljesítette. A kamara éppen úgy gondolja, hogy a vidéki kisiparosság hitelkérdésének ellátását az IOKS-al létesítendő megállapodással kellene kamarakerületenként megfelelően leszervezni.

Terménytőzsde

A Budapesti Árutőzsde hivatalos árjolyamai: tiszai 77 kg-os 22.50—22.70, 78-as kg-os 22.70—22.90, 79 kg-os 22.90—23.20, 80 kg-os 23.10—23.30, felsőtiszai 77 kg-os 22.20—22.40, 78 kg-os 22.40—22.60, 79 kg-os 22.60—22.80, 80 kg-os 22.70—22.90, fejérmegyei, dunántúli, pestmegyei 77 kg-os 22.10—22.30, 78 kg-os 23.30—23.50, 79 kg-os 22.50—22.70, 80 kg-os 22.60—22.80.

Pestvidéki rozs 16.50—16.60, egyéb rozs 16.50—16.60. Takarmányárpa Ia 17.60—18.00, Takarmányárpa II. 17.10—17.50, felsőmagyarországi sörárpa 21.00—24.00, egyéb sörárpa 19.50—21.50. Köles 17.00—18.00, Repce 46.00—48.00, Tengeri 23.40—23.80, Zab I. 17.75—18.25, zab II. 16.50—17.25, zab I. új 16.00—16.50, zab II. 15.25—15.75. Korpa 13.30—13.50.

A határidőpiac hivatalos árjolyamai: Buza októberre 23.40, 23.36, 23.47, 23.36, 23.45, 23.47, 23.36, 23.41, zárlat 23.41—23.42, márciusra 25.80, 25.90, 25.81, 25.86, 25.83, zárlat 24.83—25.84.

Rozs októberre 17.95, 18.06, 17.92, 18.01, 17.96, zárlat 17.98—17.18, márciusra 20.00, 20.05, 20.17, 20.08, 20.15, 20.08, 20.10, 20.12, zárlat 20.10—20.12.

Tengeri májusra 19.46, 19.54, 19.45, 19.52, 19.49, 19.52, 19.44, zárlat 19.44—19.45.

A pesti állatvásárok.

A mai vágómarhavásárra 652 vágómarhát hajtottak fel. Legjobb minőségű ökör 114—124, kivételesen 130, középmínőségű 88—112, gyengébb 60—86, legjobb minőségű bika 116—128

kivételesen 130, közepes minőségű 102, gyengébb 76—98, legjobbmínőségű tehén 102—114, kivételesen 120, középmínőségű 76—100, gyengébb 54—74, bivaly 56—84, növendékmarha 75—110, kiesontozni való marha 32.50 fillért kelt el. A vásár irányzata élénk volt és az árak az összes minőségeknél kilogrammonként 2 fillérrel emelkedtek.

A ferencvárosi sertésvásárral 3500 darab sertést hajtottak fel. Könnyű sertést 142—163, közepes sertést 164—176, nehéz sertést 176—181 fillérről adták el, elősúlyban kilogrammonként A vásár irányzata lanyha volt.

Debreceni piaciárak.

A zöldségpiacon a felhozatal igen nagy volt, éppen úgy nagy volt a felhozatal a gyümölcspiacon, míg a baromfi piacon a felhozatal gyengébbnek látszott. A szezoncikk áránál nagy eséseket észlelhetünk, míg a szezonmulla termékek árában folytonos emelkedés van.

Zöldségárak: bab 30—35 fillér, paprika 2 db 1 fillér, spenót 6 fillér tányérja, paradicsom 10—11 kilója, uborka 1—4 db 1 fillér, fehércaposzta 10—22, vereskaposzta 10—20, kelkáposzta 6—10, tengeri 2, zöldség 6—10 fillér darabja, fohagyma 70, burgonya 5—10 fillér kilója.

Gyümölcsárak: őszi barack 100—140, alma 6—50, körte 10—25, szőlő 50—160, görögdió 6—20, sárgadinnye 14 fillér kilója.

Baromfiárak: tojás 10—12 fillér darabja, csirke 1.80—3.30 és 3—6, tyúk 5—7, kacska 5.50—6 pengő párja.

Allami kedvezmény műtrágyát vásárlóknak

A m. kir. földművelésügyi miniszter fokozni, illetve minél rövidebb idő alatt általánossá tenni kívánja a műtrágyák használatát, ezért ez évben is azt a nagy előnyt nyújtja minden hitelképes gazdának, hogy a most vásárolt műtrágyák árát jövő évi termés árából fizethetik és pedig 500 holdig terjedő birtokon gazdálkodók évi 4 százalék, 500-tól 2000 holdon gazdálkodók évi 6 százalék kamat mellett.

A kedvezményben mindenki részesülhet, aki a birtok nagyságát hatóságilag igazolja. Az igazolás, az előírt blankettán, 500 holdig a városi, illetve községi elöljáróság, a felett a vármegyei gazdasági felügyelőség végzi. Kis birtokokok apró rendelkezéseit községenként az elöljáróságok, vagy a Tiszántúli Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezetnek a Kamara által erre felhatalmazott megbízottjai gyűj-

tik össze. Akik azonban rendelést kívánnak eszközölni, kérjék az igazoló és rendelő blankettákat sürgősen a Tiszántúli Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezettől. — Debrecen, Hunyadi uca 5., mely azokat a Kamara megbízásából az összes tudnivalókkal együtt megküldi. Előre figyelmezteti a kamara a gazdaközönseget, hogy rendelkezéseket csakis a szabályosan és hiánytalanul kiállított blanketták alapján fogadnak el a gyárak.

Az idő előrehaladottságára való tekintettel minden gazdának érdekében áll, hogy rendelkezéseit a leg-sürgősebben adja fel, mert szeptember második felében képtelen lesz a vasút elegendő kocsit adni a leszállításhoz. Az elmúlt esztendőben számtalan ily irányú panasz érkezett a Kamarához, azokat orvosolni azonban az óriási torlódás miatt neki nem állhatott módjában.

SPORTHIREK

A Bocskay Budapesten

A Bocskay szombaton és vasárnap Budapesten játszik, amikor is a Paramount aranyserlegért játszik egy mérkőzés keretében. A serlegmérkőzés résztvevői magyar részről a Hungaria és a Bocskay, osztrák részről pedig a WAC és WSC. Az első nap a Bocskay — WAC és Hungaria — WSC, másnap a Bocskay — WSC és Hungaria — WAC mérkőzés kerül eldöntésre. A győztes a legtöbb pontot elérő együttes lesz. A Bocskay teljes komplett csapatával megy fel Budapestre és már pénteken délután felutazik, hogy pihentén állhasson ki a nehéz mérkőzésekhez. Földes szövetségi kapitány erősen meg fogja figyelni a Bocskay játékosait, mert abban az esetben, ha a Ferencváros tényleg nem érkezik haza idejére délamerikai turájáról, szeptember 8-án Csehország ellen szinte az egész Bocskay csapatát számításba jön a válogatott csapatba, a Bocskay, ha kiját-sza rendes formáját, szép eredményt érhet el és győzelme nem is volna nagy meglepetés.

SZEPTEMBER 1-ÉN KEZDŐDIK A FUTBALLSZEZON

A futballhajnokság az első profiligában szeptember 1-én kezdődik. A Bocskay első mérkőzését Szegeden játsza a Bástya ellen. Az őszi forduló sorsolása a következő:

Szeptember 1: Nemzeti—Attila, Bástya—Bocskay, Pécsbaranya—Budai 33-as, Ujpest—Hungaria, Ferencváros—Kispest, Somogy—III. ker. FC.

Szeptember 8: Csehország—Magyarország Európai Kupamérkőzés Prágában.

Szeptember 15: Attila—Ferencváros, Budai 33-as—Bástya, Hungaria—Pécsbaranya, Kispest—Ujpest, III. ker. FC—Nemzeti, Bocskay—Somogy.

Szeptember 22: Ujpest—Attila, Bástya—Hungaria, Pécsbaranya—Kispest, Ferencváros—III. ker. FC, Nemzeti—

Bocskay, Somogy—Budai 33-as.

Szeptember 29: Attila—Pécsbaranya, Kispest—Bástya, III. ker. FC—Ujpest, Bocskay—Ferencváros, Budai 33-as—Nemzeti, Hungaria—Somogy.

Október 6: Magyarország—Ausztria válogatott mérkőzés Budapesten.

Október 13: Bástya—Attila, Pécsbaranya—III. ker. FC, Ujpest—Bocskay, Ferencváros—Budai 33-as, Nemzeti—Hungaria, Somogy—Kispest.

Október 20: Attila—Somogy, III. ker. FC—Bástya, Bocskay—Pécsbaranya, Budai 33-as—Ujpest, Hungaria—Ferencváros, Kispest—Nemzeti.

Október 27: Magyarország—Olaszország Európai Kupamérkőzés Budapesten.

November 3: Hungaria—Attila, Bástya—Pécsbaranya, Ujpest—Nemzeti, Ferencváros—Somogy, Bocskay—Budai 33-as, Kispest—III. ker. FC.

November 10: Szabadnap.

November 17: Budai 33-as—Attila, Somogy—Bástya, Pécsbaranya—Nemzeti, Ujpest—Ferencváros, III. ker. FC—Bocskay, Kispest—Hungaria.

November 24: Attila—III. ker. FC, Bástya—Ferencváros, Pécsbaranya—Ujpest, Nemzeti—Somogy, Bocskay—Kispest, Hungaria—Budai 33-as.

December 1: Attila—Bocskay, Nemzeti—Bástya, Ferencváros—Pécsbaranya, Somogy—Ujpest, Budai 33-as—Kispest, III. ker. FC—Hungaria.

December 6: Kispest—Attila, Ujpest—Bástya, Pécsbaranya—Somogy, Ferencváros—Nemzeti, Hungaria—Bocskay, Budai 33-as—III. ker. FC.

Pálpavasztlók mindenütt az elől-

állók.

TESTVÉRISÉG—HAJDUDOROGI SE 1:1 (0:0)

Barátságos mérkőzés. Góllövők: David (öngól), Palotay. A tartalékokkal játszó Testvériség csak egy öngól miatt nem tudta megnyerni a mérkőzést.

FELHÍVÁSOK

Felhívom a D. Husos által felsorolt játékosait, hogy ma, péntek este 8 órára Kozma hegyesnél (nagyállomás) a felszerelés átvétele végett jelenjenek meg: Radies, Juhász, Bíró, Nyizsnyik, Szilágyi, Kaszás, Kun, Varga, Vince, Fülöp, Molnár.

Felkérem a Hunyadi FC összes játékosait, hogy szombat délelőtt 11 órára a szokott helyen jelenjenek meg. Semmiféle kifogást el nem fogadok. — Intéző.

A DTE futbalcsapata ma d. u. 4 órakor kétkapus tréninget tart, melyre játékosait ezuton hívja meg a vezető-ség.

Önkéntes árverés

Kincseshegy mögött, Kuczik telep elején, Kálmánchevy ucaában 515 □-l területű telek, I. osztályú téglafalakkal, eszeréptetővel épült egy szobát és konyhát tartalmazó lakóházzal, jóvizű kut, kerítés és baromfi állal, 1929 augusztus 25-én délelőtt 10 órakor Bathány uca 1. sz. a. dr Varga Lajos ügyvéd irodájában önkéntes árverésen eladatik.

x Vidéki útkra a Fortuna bérautó vállalatnál rendelhet autót. Csapó u. 10. szám. Telefon 320.

Hotel PANNONIA-Pensio Lidó (Venezia).

Magyar ház. — Családi jellegű pensio a Lidó centrumában a főútvonal mellett a strand közelében, trópusi flórájú kert közepén. Az épület és berendezése a modern otthonnal szemben támasztható igényeknek minden tekintetben megfelel. Szobái tágasak, világosak és abszolút tiszták. — Több tagu családoknak egymásba nyíló szobákból álló lakosztályok. Valamennyi szobában vízvezeték, hideg, meleg folyóvízzel. — Minden emeleten fürdőszoba. — Kitűnő magyar-francia konyha. Prospektus kérésre. — Parklás az állomáson.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyedüli felvételi hely: József kir. herceg utca 1. Arany Bika épület. Egyszer fizet és két lap: a DEBRECZEN és TISZÁNTÚLI HIRLAP közli apróhirdetését. — Apróhirdetésekre telefonon felvilágosítást a 7-89. telefonszámunk alatt kaphat.

Levelezés

Ötven év körüli úriemberrel, házasság céljából levelezne, 40 éves úriasszony, saját nyugdíjjal és kisebb vagyonnal rendelkezik, „Őszi esték” jellegre a kiadóhivatalba. 1732

Betöltendő állás férfiak részére

Szeszesitalok eladásában nagy jártassággal bíró olyan ügy-nökök keresek, akinek ügy Debrecenben, mint a vidéken nagy vevőkörre van, acceptálok. Reichmann Vilmos, — Széchenyi uca 22 1789

Tanulót

fűszerüzletbe felvesszek, Vadász, Meszena uca 1. szám. 1775

Házmesternek,

gépész, vízvezeték-szerelő házaspárt, szeptember hó 15-re felvesszek, Péterfia uca 16. Nádudvary. 1772

Fűszerkereskedő

tanuló, fizetéssel azonnal felvétetik, Hangya, Piac uca 9. 1702

Rádiótechnikust

kiválóan képzett, elsőrendű szakembert azonnali belépésre keresek. Katz Andor géparuház, Piac u. 83. 1812

Fodrászsegéd,

jó munkás, állandó kiegészítésre felvétetik. — Szabó Tihamér, Pozsonyi ut 9. szám. 1815

Gyors-

és gépiró férfit felvesz dr. Pécsi és dr. Pap ügyvédek irodája, Verbecey u. 4. 1807

Betöltendő állás nők részére

Bejárónőt azonnali belépésre keresek jó bizonyítvánnyal. Kandia 6. (P)

Mátyás pincébe

Kocsuth u. 2. szám a. egy szakácsnő és egy mindenes felvétetik.

Perfekt

gyors- és gépirónő azonnalra felvétetik az Első Debreceni Textilárnyagár Rt.-nál, Külsővársártér 17. 1769

Perfekt

szobalány, hosszú bizonyítványokkal felvétetik, Arany Bika szálló. 1827

Mindenes

cseléd a Beresényi u. 3. sz. a. azonnal felvétetik. 1806

Hölgyek,

kik uricsaládoknál ismerősek, könnyű és állandó mellékjövedelemhez juthatnak. Ajánlatokat „Uriasszony” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 1803

Állást kereső nők

26 éves, 4 polgárit végzett nő házvezetőnőnek ajánlkozik vidékre. Cím a kiadóban, 1804

Iparos

Évegve jó bizonyítvánnyal, tisztességes, kitűnően főz, mosást vállal. Bejáró szakácsnőnek ajánlkozik, reggel 6-tól este 7-ig. Cím: özv. Nádasné, Sáránd. 1802

Elelmiszer és ital

Bor kitűnő zamatu, 5 liter vételnél 64 fillér Vámos pércsi finom vegyes 80 fillér, Dénesné, Cegléd uca 22. szám. 12-a

Ajánlat

Tégla és eszerép legolcsóbb beszerzési helye, Első debreceni téglagyár, iroda, Royat épület. Tel. 50. 226 557. szám. 31-a

Poloskairást

cyángázzal vagy szabaddalmazott szerrel felöltéssel vállalk. Poloskaszor kapható. Kocsuth u. 47, Nánássy. — Telefonhívó 84.

Ládák

2-3 méteresek olcsón eladó, Sipkovits, Nagy várad uca 15. (volt Szív u.) 40-a

Csillárjait

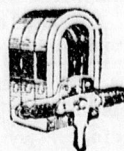
olcsóbban szerezhethi be a Földvári-féle csillárgyárban, mint bárhol, Széchenyi uca 55 sz.

Szalonomat

áthelyeztem, Csapó u. 59. szám aló, Bardócz, nőiszabó, 13-a

Csillárok olcsóbbak, mint bárhol! a Földvári-csillárgyárban. Széchenyi uca 55. Mágnesgyújtókat, fessmérőket javít — garancia mellett.

Lakatos munkák
épület, diszkrét takarékos tűzhelyek, rácsok, stb autogén hegesztés, elsőrendű kivitelben készülnek, jutányos árakért, Ferenc József út 38. szám, (Posta mellett) ifj. Lókodynál Ugyanott tanulók felvételnél. 32-f

Bükkhulladék
370 P, felaprítva, teljesen száraz, hazaszállítva, Schwartz, Agárdi u. 6. Tel. 12-04. 1753

Fehérneművarrást,
összeállítást, mindenmű kézimunkát olcsón, szépen készít a Vénusz kézimunkaszalon, Kossuth u. 4. sz. 1822

Ablakok
minden nagyságba készíthetők, Blatter Kálmán ablakgyártási telepén, volt Sziv uca 14. szám. 1292

TÜKÖRGYÁRTÁS,
üvegiszolás, épület- és portálüvegezés. Sipkovits Béla Nagyvárad (volt Sziv u.) 15. Telefon 3-56. 34f.

Házhelyek
cillamoshoz 300 lépésnyire, nagyjövőjű helyen, gyümölcsfákkal betelepítve, kisebb, nagyobb parcellákban, — 1000 pengőtől 1400 pengőig, harminchat havi részletre eladók, 80 pengővel megvehető Bihari uca 4. szám, vágóhíd mögött. 12a.

Vásár áthelyezés
miatt elsősorban beszereshetők javított kisebb-nagyobb asztali és tornyos tűzhelyek, üstházak, hő álló zománcozott asztali tűzhelyek, vasbutorok, egyes és páros lemezágyak, szép fehér gyerek ágyak, összecsukós vaságyak, mosdók. Dobozi u. 5. lakatos, zsbivásártér. 256

Ez nem trükk!
hanem valóság, a legdivatosabb őszi kalapokat 6 és 10 pengős árban már kaphatók, Schimier Mórnénál, Piac u. 2. szám. 14-a

Diószegi uton
közvetlenül az Ungváry híd alatti mögött, építkezésre elsőrangú homok. — bármilyen mennyiségben. — igen olcsón kapható. Érdeklődők jelentkezzenek a helyszínen, a megbízottnál, Tóvágy Gábornál. 7-a

Pelóshat,
szvábogarat, hangyát, 2' órán belül kiírthat, szabadalmazott írlószerrrel. Kapható Stern festéküzletben, Piac u. 10. szám, (Bikával szemben). Ugyanott magas fényű padlólakkok nagyon olcsón kaphatók. 1-a

Soffőr
vizsgára, szakszerűen, műhely gyakorlattal, csak íss gépműhely. — 19 év óta fennálló soffőriskolája készít elő. Ha hivatásos soffőr akar lenni csakis műhelygyakorlattal tanuljon. Erzsébet u. 20. 36-a

Jó házikoszt
bentékezésre, kihordást vállalok, szolid nő teljes ellátást kaphat Özv. Márkusné — Reáliskola u. 6. szám.

Gazdasági eszközök

Friss tej
állandóan házhoz szállítva, megrendelhető a termelőtől, Zöldfa u. 14a. 1757

Biztosítsa
téli tejszükségletét már most! Rendeljen termelőtől állandó naponkénti házhoz szállításra, — Károly Ferenc József u. 18. Tel. 925. 1750

Oktatás

Angol
tanítványokat elfogadok. Cím a kiadóban. 20a.

Bútorok

Jókarban
levő tiszta bútorok eladók Király u. 9. szám. 1639

Autó, motor, kerékpár

Motorkerékpárok
175 cm. Angol AKD. felülvezényelt. OHV. 4 ütemű, 300 cm. Angol AKD. felülvezényelt, 200 cm. Német Zundap 1929-es típus, 500 cm. Német, Diamant, oldal kocsis. Kedvező fizetési feltételek mellett megtekinthető raktáramban, Csapó uca 38. sz. Bodnár. 17-a

Motorkerékpárok
generáljavított állapotban

alkalmi áron
eládatnak, kedvező fizetési feltétellel és garanciával:

Triumph 500 cm. 8 hónapja használatban, oldalkocsival, új gumikkal.

Exelsior 500 ccm, oldalkocsival.

O. E. C. 500 ccm, oldalkocsival.

A. J. S. 350 ccm. új gumikkal.

Ardie 750 ccm. vadonatúj, oldalkocsival.

Debreceni Autóforgalmi Rt., Hatvan uca 53. sz. Telefon: Autó-taxi. 41-a

Autó
négy személyes, igen csinos, jutányosan eladó, Riesz kocsigyár, Hatvan uca. 33-f

Eladó
egy bicikli, Simonyi út 5. szám alatt. 55-f

1.3 lóerős
AIG villanymotor eladó. Teleki u. 70. 1817

Tejjes ellátás

Két diák
ellátást kaphat jutányosan, úricsaládnál, — Arany János uca 22. szám. 1787

Középiskolás
tanulókat teljes ellátásra elfogadunk. Külön szoba, zongorahasználat, Eötvös uca 48-BI. szám. 1782

Kitűnő
ellátást ad egy vagy két kisebb középiskolai fiúnak vagy lánykának jutányos árért, polgári család. Homok u. 32. sz. 2-ik ajtó. (sz.)

Teljes
ellátásra két zsidó diákot, valamint kosztosokat is elfogadok. Groszmann Mórné, Pásti u. 3. szám. 1377

Diáklányokat
vagy fiukat teljes ellátásra jutányosan elvállal magános nő. Nyil u. 111. szám. 1799

Kereslet

Szülők figyelmébe!
Iskolás leánykák előnyös árban teljes ellátást kaphatnak, születt német hölgyeknél. Érdeklődők címüket „Német” jellegre a kiadóban adják le. 23a.

Elveszett
a Piac ucaán, Halmágyi és Deutsch-cégek között aug. 22-én, délben egy kis arany antik brostú. Kérem a becsületes megtalálót, azt megfelelő jutalom ellenében a Halmágyi céghez beszól gáltatni. 1811

Lakás kereslet

Családi házat
6-7 szobásat keresek bérbé november 1-re. Cím a kiadóban. 50f.

Kiadó lakás

November elsejére
ötszobás, komfortos lakás, Batthyányi uca 16. szám alatt kiadó. 1821

Uccai szoba,
különbejárattal, előszobával, orvosi rendelőnek, irodának kiadó, Batthyányi uca 16. sz. 1822

Csinos
szoba, konyha kiadó, Vendég u. 29. 1798

Két szoba,
konyha és mellékhelyiségekből álló lakás, szeptember hó elsejére kiadó, Hatvan uca 50. szám. 1781

Ötszobás
modern lakás teljes komforttal, esetleg két részre osztva kiadó. — Király u. 9. 1698

Modern,
a legnagyobb komforttal négy szoba előszoba fürdőszoba, cselédszoba, stb-ből álló lakás, külön udvarral kiadó, Magoss György-tér 16. régi Simonyi út 10., a volt kórházzal szemben. 7-f

Modern
új épület 3-4 szobás lakás, verandával azonnal beköltözhető, kerttel, jutányosan kiadó, Széchenyi ut 26b. Értekezni Mező Ármintelen. 113n.

Két szoba,
konyha, speiz, fürdőszoba kiadó, szeptember hó elsejére, Temető uca 24. sz. 1792

4 szoba,
fürdőszoba, előszoba és mellékhelyiségek kiadó nov. 1-ére. Hunyadi u. 26. Erzsébet 50. 1744

Hirdetés.
Mely szerint közhírré tétetik, hogy a baptista imaháznál, van egy háromszobás és konyhás lakás, külön udvarral, november 1-ére kiadó. Értekezni lehet az imaháznál, Berettyóújfalun. 1413

Butorozott szoba

Két ágyas
uccai butorozott szoba kiadó, Hatvan uca 18. II. emelet. 1307-a

Kétágyas
butorozott szoba kiadó. Értekezni Kossuth u. 11., hölgyfodrásznál. 1771

Butorozott
szoba kiadó két személy részére. Arany János u. 42. szám 1770

Különbejárattal
szépen butorozott szoba kiadó. Teleki u. 81. sz. hátsó épület. 1750

Csinos
butorozott szoba, csendes helyen, augusztus elsejére kiadó. István út 22. szám. 0

Egy
különbejárattal uca butorozott szoba kiadó. Varga u. 30. 1800

Különbejárattal
csinosan butorozott szoba kiadó. Péterfián. — Értekezni lehet Búsi u. 26. szám. — Ugyanott kitűnő ebédoszt kapható. 1828

Üzlet, műhely, raktár

Vendéglő
azonnal kiadó, a város legforgalmasabb helyén Bővebbet a kiadóban. 1796

15-20.000 pengővel
egy jönevű, forgalmas, Piac uccai üzlethez társat keresek, forgó tőke hiány miatt, a tőke árú rektárral biztosítva, — „Jó üzlet” jelige alatt ajánlatot kérek a kiadóban. 1824

Vendéglő
forgalmas helyen kiadó vagy óvadékkal rendelkezni százalékra felveszek. Cím a kiadóban. 1808

Bevezetett
fűszerüzlet Csapó uccai részen, egyszobás lakással kiadó, esetleg eladó. Cím a kiadóban. 1779

Eladó ingóság

Eladó
szemes tengeri. Kétmalom u. 11. 1796

Prima
tehéntrágya eladó. Bőszörményi ut 37. sz. 0

Eladó
szép nagy íróasztal és egy lámpás rádió, Sinay Miklós u. 5b. 1816

Eladó
íróasztalok és irodabútorok Simonffy u. 32. földszint. Tel. 16-96. 1809

Eladó
teljesen új keményfahálószoba fényezett világos. Ovoda uca 11. Homokkert. 1682

Eladó ház

Eladó ház.
Timár u. 5. sz. négyszobás, különálló két 1 és kétszobás lakással, — nagy virágoskerttel 20 méter beépíthető fronttal, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Hegedűs Béla ing. forg. irodája. Tel. 17-87. 39f.

Eladó sarokház!
Szeremlei uca 18. sz. 4 szoba, konyha, spájz, pince stb. Sertésöl, göré veteményeskert. Értekezni Piac u. 7. könyvüzletben. 42a.

Ház
eladó egyik főuccán, 1 ötszobás és kettő kétszobás lakással. Ügyvédi írda Csapó u. 1. 1768

Csapókeret,
Jánosi u. 17. sz. családi ház eladó. Értekezni Hajnal 17. 1797

Egy
modern összehajtott gyermekágy eladó, — Arany János uca 19. szám. 1823

Eladó állatok

Hízott sertés
három darab, eladó, — Vigkedvő Mihály uca 8. szám. 1826

Eladó föld

Simonyi-ut
bejárattal 4.500 négyszögöl villatelek eladó. Telefon: 12-76. 1671

Komlóssy ut 20.
számu ingatlan egyhármad része terméssel átadva, olcsón eladó. Széchenyi ut 28. alatt. 1754

Eladó föld
Debrecen határában, kőut mellett fekvő, ötven hold fekete föld tanyával eladó. Ügyvédi írda, Csapó u. 1. 1767

Elepen
164 kat. hold tanyás birtok eladó, esetleg haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet: Kossuth uca 48 szám alatt. 21-f

Házhelyek
180-200 négyszögöl nagyságban, vágóhídnál levő villamos megállótól két percrenyire, 4 évi részletre eladók. — Jelentkezni lehet Hatvan uca 37. szám. keresztépületben. 168

Eladó
Nagyecser 36. szám 18 és fél hold tanyás és az urilak mellett 6 hold szántóföld, valamint 1 darab háromrekeszes hembár. Értekezni Vigkedvő Mihály u. 37. 1026

Eladó
Halápon a vasuti állomástól 18 perc távolságra 50 katasztrális, prima tanács föld. — előnyös fizetési feltételekkel. Értekezni lehet: Magoss György-tér 16., régi Simonyi út 10., a volt kórházzal szemben. 12-f

Birtok bérlet

Darvas község
határában, Csiffű pusztán 106 kat. hold prima föld 6 évre haszonbérbe kiadó. Az ingatlanon 2 szobás, cseresep ház, pince, kamara, megfelelő cselédlakás és két istálló van. Az ingatlan gazdasági felszerelése is átvehető. Értekezni lehet Darvason Papp Mihálynál a községhezánál. 1413

Darvas
község határában, Csiffű pusztán 106 katasztrális hold prima föld 6 évre haszonbérbe kiadó. Az ingatlanon kétszobás cseresep ház, pince, kamara, megfelelő cselédlakás és két istálló van. Az ingatlan gazdasági felszerelése is átvehető. Értekezni lehet Darvason Papp Mihálynál a községhezánál. 39a